

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

Měsíčník regionu Rýmařovska

číslo 02 / 2021

vyšlo 26. 2. 2021

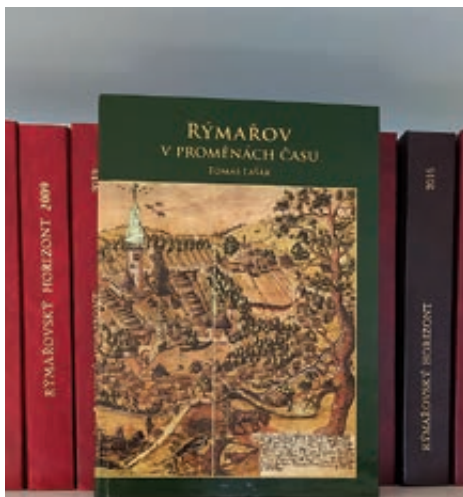
cena 15 Kč

**V březnu začne sčítání lidu,
bude převážně on-line**

ročník XXIII.

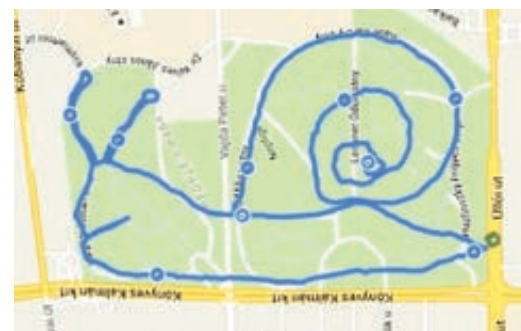
**Zapojte se do soutěže o knihu
Rýmařov v proměnách času**

**Město již nebude rozesílat
složenký na poplatky**

**Muzeum se připravuje na oslavy
dvojitého jubilea**

**Základní škola Jelínkova pomůže
proměnit procházky v umění**

www.scitani.cz

BEZPEČNĚ, ONLINE, RAZ DVA.

Koho se sčítání týká?

Sčítání 2021 je povinné pro všechny osoby, které mají k rozhodnému okamžiku trvalý pobyt nebo přechodný pobyt nad 90 dnů na území ČR. Sečíst se musí každá taková osoba, bez ohledu na místo skutečného pobytu, věk, svéprávnost a zdravotní stav.

Jak bude sčítání probíhat?

Sčítání 2021 začíná o půlnoci z 26. na 27. března 2021. Do 9. dubna 2021 bude mít každý možnost sečíst se online prostřednictvím elektronického formuláře na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci. Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost od 17. dubna do 11. května 2021 vyplnit a odevzdat listinný formulář. Distribuci formulářů budou zajišťovat sčítací komisaři.

Hygienická opatření

Distribuce formulářů do domácností bude probíhat podobně, jako nyní probíhá doručování doporučených poštovních zásilek, při dodržování přísných hygienických pravidel. Komisaři nebudou pomáhat s vyplňováním formulářů a občané budou mít možnost obrátit se na infolinku na telefonním čísle 840 30 40 50. Vyplněné formuláře bude možné odeslat zdarma v předtištěné obálce prostřednictvím schránek České pošty nebo odevzdat přímo na poště.

Kontaktní místa

Kontaktními místy Sčítání 2021 jsou vybrané pobočky České pošty, s. p., a všechny krajské správy Českého statistického úřadu. Na Rýmařovsku jsou to:

- Česká pošta, s. p., pobočka Rýmařov, náměstí Míru 7, tel.: 954 279 501
- Česká pošta, s. p., pobočka Břidličná, Nábřežní 452, tel.: 954 279 351

Přínos sčítání

Výsledky jsou široce využitelné například při přípravě programů bydlení, rozvoji infrastruktury nebo plánování lepší dostupnosti služeb. Informace zjištěné během sčítání ovlivňují činnost veřejné správy, podnikatelské záměry i směřování výzkumných či vědeckých pracovišť a v konečném důsledku ovlivňují život každého z nás.

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Z jednání zastupitelstva.....	str. 3
Výsledek hospodaření města za rok 2020.....	str. 3
Dopad pomoci podnikatelům na rozpočet města	str. 4
Schválené dotace v rámci Programů podpory zájmových aktivit	str. 4
Schválené dotace v rámci Programů podpory tělovýchovy a sportu.....	str. 5
Starostové chtějí společně silnější region	str. 7
Město plánuje opravu památníku osvoboditelům na ulici Julia Sedláka.....	str. 8

Užitečná informace

Sčítání lidu, domů a bytů 2021	str. 13
Elektronická dálniční známka a průkaz ZTP, ZTP/P	str. 14
Zimní údržba v Rýmařově	str. 15

Zdravotnictví

Rehabilitační oddělení v Rýmařově prošlo rekonstrukcí.....	str. 16
Očkování proti covid-19	str. 17

Městské muzeum a Galerie Octopus

Přírůstek do muzejních sbírek Únor: Mapa Olomouckého kraje (1949).....	str. 22
Městské muzeum Rýmařov letos oslaví dvě jubilea	str. 23
Rýmařov, nebo Římařov? Spor o český název města	str. 25

Městská knihovna

Čtenářská výzva Haruki Murakami – Kat Menschik	str. 27
Biblioschránka není kontejner	str. 28
Výpůjčky objednávejte telefonicky nebo e-mailem.....	str. 29

Zámek Janovice

Průvodce nebo společník?.....	str. 30
-------------------------------	---------

Z historie

Vzácná a unikátní keramika a jiné nálezy z archeologických lokalit Rýmařovska 4. Krásná keramika rýmařovské vrcholné gotiky	str. 32
--	---------

Z místních pověstí

Čarodějnice z Tylova	str. 34
Jezdcův močál a obraz Panny Marie.....	str. 34

Zajímavosti z přírody

Vyprávění o stromech 15. Borovice – Pinus.....	str. 35
---	---------

Sport

Sportovní výzva nejen pro atlety	str. 36
--	---------

Aktuálně z města

Z jednání zastupitelstva

Starosta Luděk Šimko blahopřál Jiřímu Tauferovi, Ladislavu Žilkovi, Růženě Zapletalové, Tomáši Köhlerovi a Vítězslavu Šopíkovi k narozeninám.

Ve čtvrtek 11. února se ve velkém sále Střediska volného času Rýmařov konalo šestnácté řádné zasedání zastupitelstva. Na programu byla zpráva o činnosti rady města, komentář k předběžným výsledkům hospodaření za rok 2020 a první úprava rozpočtu roku 2021. Zastupitelé schválili žádosti rýmařovských občanů o uzavření smluv o poskytnutí návratné finanční výpomoci k podpoře kotlíkových dotací. Zastupitelé se shodli na podání žádosti o dotaci na výstavbu bytového domu s pečovatelskou službou na Lidické ulici.

Zastupitelé schválili smlouvu o poskytnutí dotace ve výši 930 000 korun Diakonii ČCE – středisku v Rýmařově na zajištění nákladů spojených s poskytováním pečovatelské služby občanům Rýmařova a místních částí, dále dotace 300 000 korun stejné organizaci na zajištění nákladů spojených s pobytem občanů Rýmařova v Domově odpočinku ve stáří v Dolní Moravici a dotace 50 000 korun Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením ČR, o. s., pobočnému spolku Rýmařov, na zajištění nákladů místního centra Kouzelná buňka. O dalších projednávaných a schválených bodech se dočtete v následujících článcích.

Foto a text: JS; Zdroj: materiály ZM

Výsledek hospodaření města za rok 2020

Hospodaření města Rýmařova skončilo v loňském roce přebytkem 85,42 mil. korun. Celý přebytek byl zapojen do rozpočtu na rok 2021. Jde o největší přebytek v historii města. Z velké části byl způsoben nepředvídatelnými příjmy ze sdílených daní, které město dostává od státu na své hospodaření. Kvůli pandemii covid-19 se předpoklady příjmů od státu neustále měnily a plánování výdajové stránky rozpočtu bylo o to složitější. Město hospodaří s finančními prostředky tak, aby bylo v každém okamžiku schopno dostát svým splatným závazkům, tedy aby veškeré výdaje byly pokryty příjmy. Navíc je vytvářena přiměřená rezerva na nepředpokládané mimořádné výdaje. Na konci roku jsme tedy mohli konstatovat, že se nejčernější prognózy nenaaplnily a město hospodařilo s příjmy na úrovni roku 2019. Významnou roli v přebytku měla i neúspěšná žádost o dotaci na vybudování domu s pečovatelskou službou na Lidické ulici se spoluúčastí města ve výši cca 27 mil. korun.

Celkové příjmy dosáhly na konci roku 2020 výše 277,5 mil. korun (plus přebytek hospodaření z roku 2019 ve výši 48,16 mil. korun). Příjmy města tvoří daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace.

Výdaje v roce 2020 činily 232,3 mil. korun. Mezi výdaje patří zabezpečení chodu města, financování jeho příspěvkových organizací (muzea, knihovny, SVČ), podpora sportovních organizací a spolků, podpora kultury, splátky úvěru a v neposlední řadě investice města. V roce 2020 město investovalo cca 24 mil. korun do komunikací. Rekonstrukcí prošlo sídliště Pivovarská, Příkopy, vznikl nový chodník kolem Okružní ulice, byla zahájena rekonstrukce ulice U Rybníka, vybudována nová lávka přes Podolský potok mezi ulicemi Podolskou a Palackého a další investice drobnějšího charakteru. Za 8 mil. korun byly přistaveny nové garáže pro Městské služby na ulici Palackého. V Janovicích a Edrovcích proběhla

Autor fotografie na titulní straně:

Lenka Romaňáková

výměna zdrojů veřejného osvětlení. Rekonstrukcí prošla i čistírna odpadních vod, kde byla provedena výměna hrubého předčištění za částku cca 5 mil. korun. Prostřednictvím společnosti Byterm, p. o., prošel revitalizací také bytový dům Opavská 45, 47.

Hospodaření města bude v březnu letošního roku přezkoumáno auditem pracovníků krajského úřadu MSK. Následně bude závěrečný účet města trvale zveřejněn na webových stránkách <https://www.rymarov.cz/rozpocet-mesta>.

*Ing. Luděk Šimko
starosta*

Dopad pomoci podnikatelům na rozpočet města

Zastupitelé v uplynulém roce schválili úlevy podnikatelům podnikajícím v prostorách ve vlastnictví města, kteří byli v podnikání přímo či nepřímo omezeni mimořádnými opatřeními v době nouzového stavu, a rozhodli také o pomoci nájemníkům bytů tím, že neschválili každoroční navýšení nájemného, vše nad rámec podpory, kterou poskytl stát. Jaký měla tato opatření dopad na rozpočet města, resp. Bytermu Rýmařov, který vybrané nájemné užívá na opravy a údržbu bytového a nebytového fondu?

Sleva města na nájem z podnikatelských prostor se týkala období od března do července 2020 a byla přiznána čtyřiceti podnikatelům. Celková výše slevy poskytnuté městem činila 1 139 tis. korun, pomoc státu (kompenzace poloviny nájemného za duben, květen a červen) byla vyčíslena na částku 424,2 tis. korun. Zastupitelé rozhodli i o pomoci nájemníkům bytů ve vlastnictví města. Pronajímatel má dle platných nájemních smluv právo vždy k 1. 7. navýšit nájemné o inflaci předchozího roku (v roce 2019 byla inflace 2,8 %), takže organizace Byterm při tvorbě plánu hospodaření vždy počítá s navýšeným příjmem z nájemného. V roce 2020 ale navýšení schvá-

leno nebylo, a proto Byterm ve druhém pololetí roku nevybral na nájemném z bytů částku 483 tis. korun. Celkový skutečný propad příjmů z nájemného bytů i nebytových prostor byl tedy 1 622 tis. korun. Byterm musel na tuto situaci zareagovat úpravou plánu oprav a údržby bytového a nebytového fondu. I přes ztížené podmínky se Bytermu podařilo realizovat všechny plánované akce a hospodaření udržet v kladných číslech, za což patří jeho vedení velký dík.

Druhá polovina roku přinesla našim podnikatelům možná ještě krušnější chvíle – nouzový stav a s tím spojený zákaz maloobchodního prodeje vybraného zboží nebo poskytování vybraných služeb zákazníkům platí už od 5. října 2020 a pokračuje i v novém roce. Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhlásilo dva na sebe navazující programy, ze kterých mohou podnikatelé omezení mimořádnými opatřeními získat finanční podporu ve výši 50 % nájmu za měsíce červenec až prosinec 2020. Pokud si žádost o pomoc státu podají všichni naši podnikatelé, kteří tak učinili v případě první výzvy, obdrží od státu kompenzace ve výši 860 tis. korun.

*Ing. Lenka Vavříčková
místostarostka*

Schválené dotace v rámci Programů podpory zájmových aktivit

Od 1. listopadu do 6. ledna mohly zájmové organizace, zapsané spolky a další žadatelé podávat žádosti o příspěvek z rozpočtu města v rámci Programů podpory zájmových aktivit. Město Rýmařov přijalo celkem 19 žádostí, které plánovaly realizaci aktivit s celkovými náklady ve výši 2 807 396 korun a požadovaly příspěvek v celkové výši 553 030 korun. Všechny

přijaté žádosti splňovaly veškeré náležitosti, a žádného žadatele tak nebylo nutno vyřadit z dalšího hodnocení. Žádosti o příspěvek z programu IV. – Ocenění úspěchu na soutěži byly podány celkem tři, tyto příspěvky mají charakter daru; organizace a jednotlivci nominují úspěšně reprezentanty města a sami žádnou částku nenavrhují. Rada a zastupitelstvo města schválily částku 418 140 korun k rozdělení níže uvedeným subjektům.

I. Celoroční činnost

Žadatel	Projekt	Celkové náklady	Požadovaná částka	Podíl dotace	Schváleno
Městské divadlo Rýmařov, z. s.	Příspěvek na vytápění objektu divadla	81 600,00	49 000,00	60,05 %	49 000,00
Občanské sdružení Svět Marie Kodovské	Průběh sezóny roku 2021	17 000,00	10 000,00	58,82 %	10 000,00
Junák – český skaut, středisko Rýmařov, z. s.	Podpora celoroční činnosti skautských oddílů	60 000,00	35 000,00	58,33 %	35 000,00
Základní umělecká škola Rýmařov	Celoroční mezioborový projekt – dokument	62 500,00	50 000,00	80,00 %	50 000,00
Spolek OCTOPUS, z. s.	Celoroční činnost spolku	136 300,00	109 040,00	80,00 %	109 040,00
Celkem					253 040,00

II. Kulturní nebo zájmová akce

Žadatel	Projekt	Celkové náklady	Požadovaná částka	Podíl dotace	Schváleno
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, pobočný spolek Rýmařov	13. ročník Koncertu pro Kouzelnou buřinku	11 000,00	7 000,00	63,64 %	7 000,00
Základní škola Rýmařov, Školní náměstí 1, p. o.	Poznáváme region – zámek Velké Losiny, zemědělský skanzen Rapotín	11 700,00	9 200,00	78,63 %	9 200,00

Nárožná Jana	Den dětí	12 000,00	6 000,00	50,00 %	6 000,00
Vala Jakub	Černobílé valéry – O cenu Jaroslava Němce 2021	17 800,00	15 800,00	88,76 %	15 800,00
Cimbotová Anna	3. ročník okresní přehlídky orientálních tanečnic – Habibi 2021	52 446,00	23 890,00	45,55 %	20 000,00
Nadační fond GAUDEAMUS	XXIX. ročník Dějepisné soutěže studentů gymnázií České a Slovenské republiky	2 000 000,00	3 000,00	0,15 %	3 000,00
Ondrašíková Ludmila	Jesenický umělecký festival JesArt 2021	90 000,00	72 000,00	80,00 %	20 000,00
Základní umělecká škola Rýmařov	Opravy a rozšiřování betlému 2021	35 000,00	30 000,00	85,71 %	30 000,00
Základní umělecká škola Rýmařov	Hudební festival Petra Bazaly	12 050,00	10 500,00	87,14 %	10 500,00
Western Arts Club, z. s.	24. ročník Velké ceny Indiana	150 000,00	85 000,00	56,67 %	40 000,00
Celkem					161 500,00

III. Talent, reprezentace

Žadatel	Projekt	Celkové náklady	Požadovaná částka	Podíl dotace	Schváleno
Základní umělecká škola Rýmařov	Účast žáků školy na soutěži Magický klavír	4 000,00	3 600,00	90,00 %	3 600,00
Celkem					3 600,00

Schválené dotace v rámci Programů podpory tělovýchovy a sportu

Od 1. listopadu do 6. ledna mohly sportovní organizace, zapsané spolky a další žadatelé podávat žádosti o příspěvek z rozpočtu města v rámci Programů podpory tělovýchovy a sportu. Město Rýmařov přijalo celkem 49 žádostí, které plánovaly realizaci aktivit s celkovými náklady ve výši 12 781 396 korun a požadovaly příspěvek ve výši 4 759 746 korun. Všechny přijaté žádosti splňovaly veškeré náleži-

nosti, a žádného žadatele tak nebylo nutno vyřadit z dalšího hodnocení. Žádostí o příspěvek z programu IV. – Ocenění úspěchu na soutěži bylo podáno šestnáct, tyto příspěvky mají charakter daru; organizace a jednotlivci nominují úspěšné sportovce a sami žádnou částku nenavrhují. Rada a zastupitelstvo města schválily částku 4 255 000 korun k rozdělení níže uvedeným subjektům.

I. Podpora soustavné a pravidelné sportovní činnosti dětí a mládeže

Žadatel	Projekt	Celkové náklady	Požadovaná částka	Podíl	Schváleno
HC SVČ Rýmařov, z. s.	Provozování a rozvoj ledního hokeje dětí a mládeže	85 000,00	35 000,00	41,18 %	35 000,00
ŠO Jiskra Rýmařov, z. s.	Zajištění činnosti šachového oddílu	36 000,00	20 000,00	55,56 %	20 000,00
SK BADEC RYO, z. s.	Podpora činnosti badmintonového klubu – děti	65 000,00	58 500,00	90,00 %	58 500,00
SK Jiskra Rýmařov, z. s.	Sportovní činnost mládežnických fotbalových družstev	2 201 150,00	1 980 000,00	89,95 %	1 980 000,00
KK Jiskra Rýmařov, z. s.	Podpora činnosti kuželkářského oddílu dětí	20 000,00	18 000,00	90,00 %	18 000,00
Ski klub RD Rýmařov, z. s.	Podpora činnosti lyžařského oddílu	770 000,00	350 000,00	45,45 %	350 000,00
SK Studio Sport a Zdraví, z. s.	Podpora celoroční činnosti dětí a mládeže	339 906,00	222 306,00	65,40 %	200 000,00
ATLETIKA Rýmařov, z. s.	Celoroční činnost klubu	392 000,00	256 000,00	65,31 %	250 000,00
Český rybářský svaz, m. o. Rýmařov	Celoroční činnost rybářského kroužku dětí a mládeže	77 000,00	56 000,00	72,73 %	50 000,00
Celkem					2 961 500,00

II. Podpora činnosti sportovních oddílů

Žadatel	Projekt	Celkové náklady	Požadovaná částka	Podíl dotace	Schváleno
SPV Jiskra Rýmařov, z. s.	Podpora činnosti oddílu	51 200,00	15 200,00	29,69 %	15 000,00
SK BADEC RYO, z. s.	Podpora činnosti badmintonového klubu	75 000,00	60 000,00	80,00 %	30 000,00
Basketbalová a florbalová asociace amatérů Oldies Rýmařov	Podpora sportovní činnosti spolku	150 800,00	105 800,00	70,16 %	10 000,00
SK Jiskra Rýmařov, z. s.	Sportovní činnost fotbalového oddílu	1 990 000,00	724 000,00	36,38 %	678 260,00
KK Jiskra Rýmařov, z. s.	Činnost kuželkářského oddílu	234 700,00	154 700,00	65,91 %	115 000,00
AK Běžci z Rya Rýmařov, z. s.	Podpora činnosti sportovního oddílu	85 000,00	47 000,00	55,29 %	20 000,00
Boxan Petr	Účast na soutěžích v požárním sportu	50 000,00	30 000,00	60,00 %	20 000,00
				Celkem	888 260,00

III. Pořádání významných sportovních akcí

Žadatel	Projekt	Celkové náklady	Požadovaná částka	Podíl dotace	Schváleno
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, pobočný spolek Rýmařov	XII. ročník Pétanque s Kouzelnou buřinkou	14 000,00	7 000,00	50,00 %	7 000,00
Sedláček Václav	Výjezd na kolečkových lyžích na Praděd 2021	37 500,00	15 000,00	40,00 %	15 000,00
Klub českých turistů, odbor Rýmařov	46. ročník Rýmařovské padesátky	8 500,00	6 800,00	80,00 %	6 800,00
Gymnázium a Střední odborná škola, Rýmařov, p. o.	Běh na Praděd o pohár starosty města	6 500,00	5 200,00	80,00 %	5 000,00
Volejbal Rýmařov, z. s.	Mezinárodní turnaj k výročí 17. listopadu – 43. ročník	20 000,00	15 000,00	75,00 %	15 000,00
Volejbal Rýmařov, z. s.	Štěpánský turnaj smíšených družstev – 19. ročník	5 000,00	2 500,00	50,00 %	2 000,00
Gymnázium a Střední odborná škola, Rýmařov, p. o.	Velikonoční turnaj středoškoláků v košíkové	6 100,00	4 300,00	70,49 %	4 000,00
ŠO Jiskra Rýmařov, z. s.	Velká cena Rýmařova mládeže v šachu 2021	10 500,00	5 000,00	47,62 %	5 000,00
Vala Jakub	Lezecké závody Moravskoslezský gekon	8 500,00	6 500,00	76,47 %	4 500,00
Vala Jakub	Lezecké závody Rýmařovský gibon	5 500,00	5 000,00	90,91 %	2 500,00
SPV Jiskra Rýmařov, z. s.	45. ročník Rýmařovského desetiboje	23 000,00	8 900,00	38,70 %	8 900,00
SK Jiskra Rýmařov, z. s.	XXII. ročník mezinárodního turnaje přípravků a mladších žáků Lord Cup 2021	115 000,00	41 000,00	35,65 %	35 000,00
Nárožná Jana	Rýmařovská obrliga – hokej	140 000,00	50 000,00	35,71 %	8 000,00
KK Jiskra Rýmařov, z. s.	Celorepublikový turnaj tělesně postižených sportovců	19 040,00	13 040,00	68,49 %	13 040,00
AK Běžci z Rya Rýmařov, z. s.	Alfrédka – Memoriál Miloslava Čermáka	15 000,00	3 500,00	23,33 %	3 500,00
AK Běžci z Rya Rýmařov, z. s.	Běh na Čerták	19 000,00	12 500,00	65,79 %	5 000,00
AK Běžci z Rya Rýmařov, z. s.	Štěpánská desítka	20 000,00	14 000,00	70,00 %	5 000,00
Ski klub RD Rýmařov	Jesenická magistrála 2021	20 000,00	5 000,00	25,00 %	5 000,00

Ski klub RD Rýmařov	Krajský přebor v běhu na lyžích	20 000,00	10 000,00	50,00 %	10 000,00
Ski klub RD Rýmařov	Kolářkový závod v běhu na lyžích	10 000,00	5 000,00	50,00 %	5 000,00
Ski klub RD Rýmařov	Lesní běh lyžařů Rýmařov 2021	14 000,00	5 000,00	35,71 %	5 000,00
Ski klub RD Rýmařov	Jesenická magistrála MTB	35 000,00	20 000,00	57,14 %	10 000,00
Ski klub RD Rýmařov	6. ročník Časovka Rýmařov – Skřítek 2021	15 000,00	5 000,00	33,33 %	5 000,00
Ski klub RD Rýmařov	26. ročník DuKo Triatlon Rýmařov 2021	60 000,00	20 000,00	33,33 %	20 000,00
Chaloupka Petr	ToiToi Cup 2021 – Mistrovství České republiky	232 500,00	100 000,00	43,01 %	100 000,00
TTV Sport Group CZ, s. r. o.	Závod míru U23 / Grand Prix Jeseníky Nations Cup	5 000 000,00	80 000,00	1,60 %	80 000,00
Boxan Petr	Pořádání soutěží v požárním sportu – Hasičská liga Praděd 2021	55 000,00	30 000,00	54,55 %	20 000,00
Celkem					405 240,00

JS; Zdroj: materiály ZM

Starostové chtějí společně silnější region

Starostové obcí v západní části Moravskoslezského kraje se spojili v rámci iniciativy nazvané MSK – ZÁPAD. Chtějí prosazovat rovnoměrný rozvoj kraje pozvednutím významu jeho západní části, dlouhodobě znevýhodněné polohou i historickým vývojem.

Starostové sedmi měst společně se senátorem za daný obvod Ladislavem Václavcem uzavřeli 11. února memorandum o spolupráci MSK – ZÁPAD. Pod heslem „Na kraji kraje už ne!“ vyjadřují společnou potřebu a snahu vytvořit předpoklady k vyrovnání podmínek rozvoje Moravskoslezského kraje, a to jednotným vystupováním za zájmy obyvatel regionu.

Působnost iniciativy MSK – ZÁPAD je vymezena prozatím městy Bruntál, Horní Benešov, Krnov, Město Albrechtice, Opava, Rýmařov a Vrbno pod Pradědem a jejich správními obvody.

„Společně a jednotně budeme prosazovat záměry, jejichž realizace bude přínosná z hlediska rozvoje MSK – ZÁPAD, bude respektovat potřeby místních obyvatel, nebude znamenat další zatížení území a povede k zachování jedinečného přírodního bohatství regionu,“ uvádějí signatáři memoranda.

V dokumentu si také vytýčili prioritní oblasti spolupráce, kterými

jsou odpadové hospodářství a likvidace odpadů v regionu, elektrifikace železniční trati Olomouc – Opava, podpora zaměstnanosti v území a životní prostředí a zelená energetika.

„Jsem rád, že se všichni starostové a senátor z různých politických uskupení shodli na společném postupu při prosazování našich záměrů. Věřím, že tímto způsobem dosáhneme změny ve vnímání našeho území a na západní část kraje se zaměří pozornost, kterou si zaslouží,“ řekl starosta Rýmařova Ing. Luděk Šimko.

„Řekli jsme si, že jediň společným hlasem, postojem a tlakem uděláme nejvíce pro změnu vnímání našeho území a obrátíme více pozornosti na západní část kraje. Velmi mě těší, že se na tom dokázali snadno shodnout a dohodnout starostové a senátor z různých politických uskupení,“ řekl starosta Bruntálu Ing. Petr Rys, MBA.

„Je důležité, že se města ze západní části Moravskoslezského kraje rozhodla táhnout za jeden provaz. V rámci tohoto projektu budeme myslet také na obce, které se nacházejí v naší části kraje, a počítáme s jejich zapojením. Smyslem memoranda je rozvoj celé západní části našeho kraje, nejen velkých měst,“ doplnil senátor MUDr. Ladislav Václavec, MBA.

JS, Jiří Ondrášek, tiskový mluvčí MěÚ Bruntál

Vedení města řešilo s náměstkem hejtmána cestovní ruch v našem regionu

Dne 18. února se sešlo vedení města s náměstkem hejtmána Moravskoslezského kraje Janem Krkoškou. Na schůzce se diskutovalo

hlavně o plánech kraje v oblasti cestovního ruchu v našem regionu (Jeseníky, Slezská Harta). Ten je v současné době vystaven náporu turistů, a kraj proto hledá cesty, jak odlehčit zejména od automobilové dopravy. Veškeré kroky ale musí být řešeny v součinnosti s CHKO Jeseníky.

Zazněla zajímavá informace k plánované výstavbě cyklostezky kolem Slezské Harty, kde je třeba dořešit majetkové vztahy k dotčeným pozemkům. Dostalo se i na otázky podpory místních průmyslových podniků a řešení odpadového hospodářství. Dotazy vedení města se týkaly i zdravotnictví a očkování proti nemoci covid-19, ale k této problematice jsme bohužel žádné nové konkrétní informace neobdrželi.

S panem náměstkem jsme se shodli, že je před námi těžké období, ale Jeseníky a cestovní ruch mohou z této situace z dlouhodobého hlediska i profitovat.

Lenka Vavříčková, Luděk Šimko

Foto: redakce

Město plánuje opravu památníku osvoboditelům na ulici Julia Sedláka

Ministerstvo obrany ČR vyhlásilo program na zabezpečení péče o válečné hroby „Zachování a obnova historických hodnot I“, z něhož jsou poskytovány dotace nejen na opravy válečných hrobů, ale i pietních míst, pomníků a jiných významných prostor a objektů.

Odbor školství a kultury společně s odborem vnitřních věcí připravil žádost o dotaci na obnovu památníku na ulici Julia Sedláka. Památník rudoarmějcům je zapsán v evidenci válečných hrobů pod registračním číslem CZE8120-29039. Památník z roku 1951 tvoří stěna ze žulových kvádrů s pískovcovým reliéfem sovětského vojáka. Autorem tělesa památníku je rýmařovský kameník František Křapa,

autorem reliéfu slovenský akademický sochař Karol Dúbravský. Na památníku je v současné době umístěna mramorová deska s nápisem „Hrdinům R. A. 4. ukrajinské fronty / generála Jeremenka 167. div. / 520. pluku za osvobození / RÝMAŘOVA dne 8. V. 1945 / S.B.S. Rýmařov 8. V. 1950“. Deska sem však byla umístěna druhotně – do roku 1989 visela na patě radniční věže a na památník byla přemístěna teprve na začátku 90. let 20. století.

Záměrem projektu je restaurátorský zásah: očištění povrchu kamene od nečistot, tmavých spadových depozitů a mikroflóry, odstranění uvolněné spárovací malty a nečistot ze spár, zpevnění pískovcového reliéfu organokřemičitým prostředkem, obnova degradovaných tmelů a vysprávek na reliéfu, barevná retuš vysprávek a modelačních doplňků na reliéfu, hydrofobizace pískovce, přespárování tělesa pomníku, odstranění mramorové pamětní desky a její uložení v městském muzeu, zapravení otvorů a nové osazení uvolněných dlaždic na podestě, její očištění a přespárování.

Dále bude vyměněno nevhodné osvětlení, obnovena vzrostlá zeleň v souladu se závazným stanoviskem odboru životního prostředí MěÚ Rýmařov, stávající asfaltový chodník bude nahrazen chodníkem ze zámkové dlažby. Restaurátorský zásah bude prováděn na místě, bez rozebírání celku. Náklady na akci činí 223 457,52 korun, město žádá o dotaci ve výši 80 % celkových nákladů, tj. 178 765,00 korun.

Leona Pleská

vedoucí odboru školství a kultury MěÚ Rýmařov

Foto: redakce

Využijte jiné možnosti platby za psa nebo odvoz odpadů, složenky letos do schránky nedorazí

Každoročně v těchto dnech Městský úřad Rýmařov rozesílal složenky (poštovní poukázky) k úhradě plateb městu. Letos však do schránky nedorazí. Poštovní poukázky slouží k úhradě na pobočce České pošty, s. p. Příprava, tisk a distribuce složenek stojí město nezanedbatelné finanční prostředky. Jelikož dlouhodobě klesá počet osob, které složenky k platbám na pobočce ČP používají, přistoupili jsme i po ověření zkušeností z jiných měst k rozhodnutí nadále složenky na uvedené poplatky nerozesílat. Jde o tyto platby:

- **místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů** – splatnost do **31. 12.**

(další informace podá Jana Kopečková: tel. 554 254 156, kopeckova.jana@rymarov.cz, II. patro radnice, dveře č. 301),

- **místní poplatek ze psů** – splatnost do **31. 3.**

(další informace podá Jana Jánská: tel. 554 254 100, janska.jana@rymarov.cz, přízemí radnice – podatelna, pokladna),

- **nájemné z pozemků** užívaných na základě nájemních smluv uzavřených s městem Rýmařovem – splatnost do **31. 3.**

(další informace podá Markéta Krhovská: tel. 554 254 151, krhovska.marketa@rymarov.cz, II. patro radnice, dveře č. 309).

Úhrady je možné provést:

- **bezhotovostním převodem** – zde prosím věnujte pozornost zejména uvádění **správného variabilního symbolu**. Pokud slučujete do jedné platby poplatky za celou domácnost, tedy odpady, psa i nájem z pozemku, je nutné uvést jeden z variabilních symbolů (nejlépe odpady) a do popisu pro příjemce sdělit podrobnosti (další VS nebo dostatečný slovní popis, např. Nováková – 4x odpady, pes, nájem z pozemku apod.), abychom mohli správně přiřadit přijaté úhrady; pokud jste již v minulosti prováděli úhradu přes své internetové bankovníctví, lze platbu

většinou jednoduše najít a opakovat bez nutnosti složitě vypisování podrobností k platbě,

- **v hotovosti nebo platební kartou** na pokladně MěÚ Rýmařov, náměstí Míru 230/1 – přízemí radnice,
- **na poště** (čistou složenku si poplatník vypíše sám a uvede účel platby podobně jako u úhrady bezhotovostním převodem),
- **vkładem v bance** ve prospěch účtu města.

Číslo účtu města: 19-1421771/0100

Pokud nemáte k dispozici své variabilní symboly z předešlých let, prosím kontaktujte včas výše uvedené osoby na e-mailových adresách, případně telefonicky.

Jana Kopečková

finanční odbor MěÚ Rýmařov

Foto: redakce

Majitelé kulturních památek mohou žádat o dotace na jejich obnovu

Také v roce 2021 bude probíhat program Podpory obnovy kulturních památek obcí s rozšířenou působností pod záštitou Ministerstva kultury České republiky. Z tohoto programu jsou poskytovány finanční příspěvky fyzickým i právnickým osobám na náklady spojené s obnovou kulturních památek v jejich vlastnictví, které se nalézají mimo památkové rezervace a zóny, nejsou národními kulturními památkami a nejsou ve vlastnictví České republiky, popř. na obnovu movité kulturní památky pevně spojené se stavbou, jako jsou např. oltáře nebo varhany v kostelech, pokud je tato stavba kulturní památkou, a dále na obnovu movitých kulturních památek v případě, že nejde o restaurování.

Základní pravidla pro příjem žádostí:

- Žadatelem je vlastník kulturní památky.
- Uzávěrka příjmu žádostí je 28. 2. 2021. Při stanovení výše příspěvku se vychází z doložených uznatelných nákladů. Podíl příspěvku v programu Podpory obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností na celkových ročních

MINISTERSTVO
KULTURY

- nákladech na obnovu kulturní památky nesmí přesáhnout 80 %.
- Žádost se podává na dvou předepsaných formulářích – *Žádost o zařazení akce obnovy kulturní památky do programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností na rok 2021* a *Žádost o státní dotaci v roce 2021*.
- Zásady programu a potřebné formuláře jsou zveřejněny na webových stránkách Ministerstva kultury České republiky – www.mkcr.cz.

Ing. Monika Holíčková
odbor stavební úřad MěÚ Rýmařov

Město nabízí k prodeji pozemky pro rodinné domy nebo chaty

Město Rýmařov vyhlásilo záměr prodeje částí pozemků. Jde o část pozemku parc. č. 37 (označenou jako ČÁST 1) a část pozemků parc. č. 37 a 43 (označenou jako ČÁST 2), vše v k. ú. Ondřejov u Rýmařova, obě o výměře cca 1 200 m², za účelem výstavby rodinného domu nebo rekreačního objektu. Prodej proběhne formou nabídkové obálkové metody.

Minimální nabídková cena pozemku je dle znaleckého posudku stanovena na 157,30 Kč/m² (v částce je již započteno DPH ve výši 21 %). Tato cena je minimální nabídkovou cenou, ze které budou zájemci vycházet při podávání svých nabídek. Ke kupní ceně, vypočítané jako součin nabídkové ceny (dle odstavce výše) a výměry parcely po zpracování geometrického plánu, budou dále připočteny náklady spojené s převodem (kolek, náklady na vyhotovení znaleckého posudku a geometrického plánu). Jediným hodnotícím kritériem pro výběr nejvhodnější nabídky je nejvyšší nabídnutá cena za odkoupení předmětu prodeje.

Zájemci vloží svoji nabídku do obálky, na které musí být uvedena adresa, na niž bude možné zaslat oznámení o případném opožděném podání nabídky. Nabídky musí být doručeny nejpozději 12. dubna 2021 do 16:00, tedy do zahájení jednání hospodářské komise, na které se budou nabídky otevírat. Zájemci mohou být u otevírání

obálek přítomni, pokud to umožní v té době platná epidemiologická opatření.

Podmínkou prodeje bude mimo jiné výstavba rodinného domu pro individuální bydlení nebo rekreačního objektu. Do 18 měsíců od uzavření budoucí smlouvy musí být uzavřena kupní smlouva a kupující musí získat pravomocné stavební povolení či jiné opatření příslušného orgánu státní správy umožňující řádné zahájení příslušné stavby a nejpozději do 12 měsíců od uzavření kupní smlouvy musí kupující vybudovat základy a základovou desku rodinného domu nebo rekreačního objektu.

Po provedení výběrového řízení a schválení prodeje v zastupitelstvu města bude s úspěšným zájemcem (kupujícím) uzavřena smlouva o budoucí smlouvě kupní, přičemž kupující musí nejpozději do 60 dnů od jejího podpisu uhradit městu 50 % kupní ceny s DPH. Město si vyhrazuje právo zrušit toto výběrové řízení v kterékoli jeho fázi, a to bez udání důvodu.

Bližší informace k prodeji lze získat na finančním odboru MěÚ Rýmařov, náměstí Míru 230/1, u Ing. Lucie Svobodové, telefon: 554 254 152, e-mail: svobodova.lucie@rymarov.cz.

JS

Zdroj: MěÚ Rýmařov

MĚSTO RÝMAŘOV

náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov

OZNÁMENÍ O PRODLOUŽENÍ VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ

**TAJEMNICE MĚSTSKÉHO ÚŘADU RÝMAŘOV PRODLOUŽUJE VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ
na pozici referenta/referentky odboru regionálního rozvoje – technika investic
vyhlášené dne 9. 12. 2020 v souladu se zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků
a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů**

Místo výkonu práce: Městský úřad Rýmařov
Předpokládaný nástup: 1. dubna 2021, popř. dle dohody
Pracovní poměr: na dobu neurčitou
Pracovní úvazek: 1,0
Platové zařazení: 10. platová třída – v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, a nařízením vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, vše ve znění pozdějších předpisů

Nabízíme: zajímavou a různorodou práci, osobní příplatek, možnost získání bytu, pružnou pracovní dobu, čerpání dalších zaměstnaneckých výhod.

Předpokládaný rozsah pracovní činnosti:

- dozorování staveb,
- zajišťování komplexní realizace investičních záměrů města v oblasti výstavby, zastupování investora zejména před dotčenými orgány státní správy, zajišťování projektové přípravy, komunikace se zpracovatelem dokumentace, kontrolní a administrativní činnost ve vztahu k investičním akcím,
- stanovení podmínek pro zásahy do místních komunikací.

Zákonné požadavky na uchazeče:

(dle § 4 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých předpisů, v platném znění):

- fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let,
- státní občan České republiky nebo cizí státní občan s trvalým pobytem v České republice, který ovládá český jazyk,
- způsobilost k právním úkonům,
- trestní bezúhonnost,
- ovládání jednacího jazyka.

Jiné požadavky na uchazeče:

Požadované vzdělání:

- minimálně střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou,
- popř. minimálně střední vzdělání technického směru s maturitní zkouškou, s minimální praxí 1 rok v realizaci staveb, jejich projektování nebo dozorování,
- popř. ukončené vysokoškolské vzdělání v bakalářském nebo magisterském studijním oboru stavebního směru nebo vyšší odborné vzdělání stavebního směru,
- popř. ukončené vysokoškolské vzdělání v bakalářském nebo magisterském studijním oboru technického směru nebo vyšší odborné vzdělání technického směru, s minimální praxí 1 rok v realizaci staveb, jejich projektování nebo dozorování;

Požadované znalosti a dovednosti:

- dobrá uživatelská znalost práce na PC (zejména v programech Microsoft Office, internet),
- samostatnost, pečlivost, důslednost, organizační a koordinační schopnosti, schopnost týmové práce, odolnost vůči stresu;

Výhodou:

- řidičský průkaz skupiny B, aktivní řidičská praxe,
- znalost rozpočtování a cenové soustavy stavebních prací,
- znalost projektování pozemních a dopravních staveb.

Písemná přihláška uchazeče musí obsahovat:

- označení výběrového řízení,
- jméno, příjmení a titul uchazeče,
- datum a místo narození uchazeče,
- státní příslušnost uchazeče,
- místo trvalého pobytu uchazeče,
- číslo občanského průkazu nebo číslo dokladu o povolení pobytu, jde-li o cizího státního příslušníka,
- kontaktní údaje – telefonní číslo a e-mailovou adresu,
- datum a podpis uchazeče.

K přihlášce přiložte:

- životopis s údaji o dosavadních zaměstnáních a o odborných znalostech a dovednostech týkajících se požadavků tohoto výběrového řízení,
- výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce, u cizích státních příslušníků též obdobný doklad osvědčující bezúhonnost vydaný domovským státem, pokud takový doklad domovský stát nevydává, doloží se bezúhonnost čestným prohlášením,
- ověřenou kopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání,
- souhlas se zpracováním poskytnutých osobních údajů pro účely tohoto výběrového řízení.

Místo podání přihlášky: Městský úřad Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov

Způsob podání: na výše uvedené adrese osobně v podatelně nebo poštou v obálce označené „**Výběrové řízení Referent/referentka regionálního rozvoje – Neotvrat**“, doručené nejpozději v den stanovené lhůty pro podání přihlášky.

Lhůta pro podání přihlášky: 10. 3. 2021

Přihlášky doručené po tomto datu nebudou do výběrového řízení zařazeny.

Vyhlašovateli si vyhrazuje právo zrušit toto výběrové řízení kdykoliv v jeho průběhu. Rozhodnutí výběrové komise bude uchazečům oznámeno písemně až po ukončení výběrového řízení. Uchazeč nese náklady, které mu účastí ve výběrovém řízení vznikly.

Souhlas se zpracováním osobních údajů je zveřejněn a dostupný ke stažení na úřední desce města: <https://ude.tcssl.cz/rymarov/>. Po ukončení výběrového řízení budou dokumenty s osobními údaji a výpis z RT zaslány doporučenou zásilkou zpět uchazečům.

Bližší informace v případě dotazů podá Mgr. Monika Krykorková, tajemnice Městského úřadu Rýmařov, tel.: 554 254 132, popř. vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Rýmařov Ing. Miroslav Sigmund, tel.: 554 254 316.

*Mgr. Monika Krykorková, v. r.
tajemnice Městského úřadu Rýmařov*

MĚSTO RÝMAŘOV

náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov

TAJEMNICE MĚSTSKÉHO ÚŘADU RÝMAŘOV VYHLAŠUJE
v souladu se zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků
a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

na pozici referenta/referentky odboru regionálního rozvoje
projektový manažer

Místo výkonu práce: Městský úřad Rýmařov
Předpokládaný nástup: 1. dubna 2021 popř. dle dohody
Pracovní poměr: na dobu neurčitou
Pracovní úvazek: 1,0
Platová zařazení: 10. platová třída – v souladu se zákonem

č. 262/2006 Sb., zákoník práce a nařízením vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, vše ve znění pozdějších předpisů
 + osobní příplatek

Nabízíme: možnost získání bytu, systém zaměstnaneckých výhod

Požadavky: splnění povinností dle § 6 odst. 4 a předpokladů dle § 4 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Požadované vzdělání:

- minimálně střední vzdělání s maturitní zkouškou

Jiné požadavky:

- schopnost koncepční a organizační práce, odpovědnost, samostatnost a proaktivita
- dobrá znalost práce na PC (zejména v programech Microsoft Office, internet)

Výhodu (není podmínkou):

- zkušenost s přípravou a řízením projektů financovaných ze strukturálních fondů EU
- praxe v evidenci a správě majetku
- znalosti v oboru projektového řízení
- praxe v přípravě a realizaci veřejných zakázek
- řidičský průkaz skupiny B

Předpokládaný rozsah pracovní činnosti:

- příprava a řízení projektů financovaných ze strukturálních fondů EU nebo ze Státního rozpočtu ČR
- administrativní řízení investičních a neinvestičních projektů
- finanční monitoring projektů
- zpracování podkladů pro zařazování do majetku, správa majetku
- zajišťuje zadávání veřejných zakázek dle platných právních předpisů a platnou směrnici města

Písemná přihláška zájemce dle § 7 odst. 4 zákona 312/2002 Sb. musí obsahovat tyto náležitosti:

- jméno, příjmení a titul uchazeče
- datum a místo narození uchazeče
- státní příslušnost uchazeče

- místo trvalého pobytu uchazeče
- číslo občanského průkazu nebo číslo dokladu o povolení pobytu, jde-li o cizího státního občana
- datum a podpis uchazeče

K přihlášce přiložte

- životopis, ve kterém se uvedou údaje o dosavadních zaměstnáních a o odborných znalostech a dovednostech týkající se požadavků tohoto výběrového řízení
- výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce, u cizích státních příslušníků též obdobný doklad osvědčující bezúhonnost vydaný domovským státem, pokud takový doklad domovský stát nevydává, doloží se bezúhonnost čestným prohlášením
- ověřenou kopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání
- souhlas se zpracováním poskytnutých osobních údajů pro účely tohoto výběrového řízení

V přihlášce dále uveďte

- kontaktní údaje – telefonní číslo nebo e-mailovou adresu

Místo podání přihlášky: Městský úřad Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov

Způsob podání: na výše uvedené adrese osobně v podatelně nebo poštou označené „Výběrové řízení Referent/referentka regionálního rozvoje – Neotvírat“, doručeno nejpozději v den stanovené lhůty pro podání přihlášky.

Lhůta pro podání přihlášky: 26.03.2021

Přihlášky doručené po tomto datu nebudou do výběrového řízení zařazeny.

Vyhlašovatel si vyhrazuje právo zrušit toto výběrové řízení kdykoliv v jeho průběhu. Rozhodnutí výběrové komise bude uchazečům oznámeno písemně až po ukončení výběrového řízení. Uchazeč nese náklady, které mu účastí ve výběrovém řízení vznikly. Souhlas se zpracováním osobních údajů je zveřejněn a dostupný ke stažení na úřední desce města: <https://ude.tcssl.cz/rymarov/>. Po ukončení výběrového řízení budou dokumenty s osobními údaji a výpis z RT zaslány doporučenou zásilkou zpět uchazečům. Bližší informace v případě dotazů podá Mgr. Monika Krykorková, tajemnice Městského úřadu Rýmařov tel.: 554 254 132, popř. vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Rýmařov Ing. Miroslav Sigmund tel.: 554 254 316.

Mgr. Monika Krykorková
tajemnice

MĚSTO RÝMAŘOV

náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov

Oznámení o vyhlášení výběrového řízení na obsazení pracovního místa podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

STAROSTA MĚSTA RÝMAŘOV VYHLAŠUJE VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ na obsazení dvou pozic strážník/strážnice Městské policie Rýmařov

Místo výkonu práce: Město Rýmařov
Předpokládaný nástup: 1. dubna 2021, popř. dle dohody
Pracovní poměr: na dobu neurčitou
Pracovní úvazek: 1,0
Platová zařazení: 7. platová třída – strážník čekatel – do doby získání osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, 8. platová třída – v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce a nařízením vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, vše ve znění pozdějších předpisů + zvláštní příplatek + možnost přiznání osobního příplatku, možnost získání bytu, systém zaměstnaneckých výhod

Nabízíme:

Popis pracovní činnosti:

Strážník městské policie plní úkoly dle ustanovení § 2 zákona o obecní policii, jako zejména:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- se podílí na prevenci kriminality v obci,
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhaluje přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) na požádání údaje o obecní policii.

Zákonné požadavky na zájemce:

(dle § 4 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, v platném znění):

- státní občan České republiky,
- fyzická osoba starší 18 let,
- bezúhonnost,
- zdravotní způsobilost,
- střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- spolehlivost,
- osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, pokud takové osvědčení uchazeč vlastní.

Jiné požadavky na zájemce:

Požadované znalosti a dovednosti:

- velmi dobrá uživatelská znalost práce na PC,
- řidičský průkaz skupiny B, aktivní řidičská praxe,
- dobrá fyzická kondice,
- odolnost vůči stresu, samostatnost a flexibilita,
- zbrojní průkaz skupiny D výhodou.

Písemná přihláška zájemce bude obsahovat:

- označení výběrového řízení,
- jméno, příjmení a titul uchazeče,
- datum a místo narození uchazeče,
- státní příslušnost uchazeče,
- místo trvalého pobytu uchazeče,
- číslo občanského průkazu,
- kontaktní údaje – telefonní číslo a e-mailovou adresu,
- datum a podpis uchazeče.

Výčet dokladů, které zájemce k písemné přihlášce přiloží:

- životopis, ve kterém se uvedou údaje o dosavadních zaměstnáních a o odborných znalostech a dovednostech týkající se požadavků tohoto výběrového řízení,
- výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce,
- ověřenou kopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání,
- čestné prohlášení o bezúhonnosti ve smyslu ust. § 4a odst. 1 písm. b), c) zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii s odkazem na ust. § 4a odst. 2 tohoto zákona, které nesmí být starší 3 měsíců,
- čestné prohlášení o spolehlivosti ve smyslu ust. § 4b odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii s odkazem na ust. § 4b odst. 2, 4 tohoto zákona, které nesmí být starší 3 měsíců,
- čestné prohlášení o zdravotní způsobilosti dle přílohy č. 3 vyhlášky č. 444/2008 Sb. o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie,
- ověřenou kopii platného osvědčení MVČR pro výkon povolání strážníka, pokud takové osvědčení uchazeč vlastní,
- souhlas se zpracováním poskytnutých osobních údajů pro účely tohoto výběrového řízení.

Místo podání přihlášky: Městský úřad Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov

Způsob podání: na výše uvedené adrese osobně v podatelně nebo poštou označené „Výběrové řízení strážník Městské policie Rýmařov – Neotvírat“, doručeno nejpozději v den stanovené lhůty pro podání přihlášky.

Lhůta pro podání přihlášky:

31.03.2021

Přihlášky doručené po tomto datu nebudou do výběrového řízení zařazeny.

Vyhlašovatel si vyhrazuje právo zrušit toto výběrové řízení kdykoliv v jeho průběhu.

Rozhodnutí výběrové komise bude uchazečům oznámeno písemně až po ukončení výběrového řízení. Uchazeč nese náklady, které mu účastí ve výběrovém řízení vznikly.

Souhlas se zpracováním osobních údajů je zveřejněn a dostupný ke stažení na úřední desce města: <https://ude.tcssl.cz/rymarov/>. Po ukončení výběrového řízení budou dokumenty s osobními údaji a výpis z RT zaslány doporučenou zásilkou zpět uchazečům. Bližší informace v případě dotazů podá Ing. Luděk Šimko, starosta města Rýmařov, tel.: 554 254 130 popř. Ing. Lenka Vavříčková, místostarostka města Rýmařov, tel.: 554 254 131.

*Ing. Luděk Šimko v. r.
starosta města Rýmařov*

Názory rýmařovských zastupitelů

Právo na informace ve veřejné správě

V předešlém vydání Rýmařovského horizontu č. 1/2021 jsem se v obsahu svého článku pod názvem „O čem vedení radnice v RH nepíše ...“ Slovo opozičního zastupitele mimo jiné zaobíral otázkou uplatňování práva každého občana České republiky na svobodu projevu, práva vyjadřovat své názory, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace. Učinil jsem tak ve spojitosti s popřením tohoto Ústavou České republiky zaručeného práva ze strany redakční rady výše zmíněného periodika v případě odmítnutí otištění mého sdělení v RH č. 10 dne 30. 10. 2020 coby zastupitele města.

V kontrastu s totalitními režimy, kde se uplatňuje tzv. **princip diskretivity veřejné správy**, tzn. že všechny informace jsou utajené, s výjimkou těch, o kterých zákon stanoví, že jsou veřejné, tak ve skutečně demokratické společnosti funguje tzv. **princip publicity veřejné správy** (neboli právo občanů na informace), který znamená, že všechny informace jsou veřejné, až na ty, které jsou zákonem označeny jako utajované z důležitých důvodů ochrany veřejného zájmu (například z důvodů zajištění bezpečnosti a obrany).

Jsem toho názoru, že shora uvedený princip publicity musí v demokratické společnosti zaujímat své nezadatelné místo rovněž při výkonu nejvyššího orgánu samosprávy, tzn. v případě zveřejňování materiálů do zastupitelstva obce pro veřejnost. Nemálo obcí již dnes tak samo činí, kdy za současného stavu úrovně elektronizace není příprava materiálů pro ně nikterak časově ani personálně náročná.

V tomto směru se však archaické smýšlení subjektů současného koaličního seskupení v Rýmařově (PRO Zdraví a Sport, SNK-ED, KDU-ČSL, KSČM, SPD – nyní Jednotní, SPORTOVCI) včetně dvou zástupců kvaziopozice ODS za dlouhá léta z minulosti až doposud nikam neposunulo. Na zasedáních zastupitelstva jsou mnohdy

přijímána zásadní rozhodnutí o předkládaných podkladech v komisích a v radě města již předjednaných a veřejnost nemá možnost se žádným dostupným způsobem s obsahem těchto materiálů obsáhleji předem seznámit. Nemusí se pak vůbec dozvědět, o čem zastupitelstvo ve skutečnosti vlastně rozhoduje. Paragraf 93 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ponechává obcím, bohužel, v této oblasti pro (ne)poskytování informací veřejnosti (občanům) nebývale širokou volnost, když pouze stanoví, že obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu alespoň 7 dní předem. Domnívám se, že takto nastavená hodnota zákonem zakotvená „veřejnost“ zasedání zastupitelstva má pak ve svém konečném výsledku zcela mizivou hodnotu.

Na základě přání mnohých občanů o zpřístupnění tohoto druhu informací, a na postupné naplňování jednoho z dalších bodů našeho volebního programu, jsme se z pozice zastupitelů za hnutí ANO rozhodli na internetových stránkách www.rymarovbudelip.cz zveřejňovat pro občany materiály do zastupitelstva jako první již nyní, a to nezávisle na vůli či nevlí současně vedení radnice.

Zveřejňované materiály jsou v souladu s příslušnými právními předpisy z důvodu ochrany osobních údajů anonymizovány. Pro případ ochrany některého z dalších Ústavou České republiky zaručeného práva jsou dotčené pasáže anonymizovány rovněž (např. práva na ochranu obchodního tajemství, práva na ochranu vlastnictví majetku apod.) nebo vypuštěny zcela.

Pevně věříme, že se nám tímto mimořádným a ojedinělým počinem na dosavadní rýmařovské politické scéně podaří kladně ovlivnit míru informovanosti vás, našich spoluobčanů, a zvýšit váš zájem o dění v našem městě i z pohodlí vašeho domova.

JUDr. Jan Cutáček
zastupitel za hnutí ANO 2011

Užitečná informace

Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Už od roku 1869 probíhá na našem území každých deset let sčítání lidu. Letošní sčítání lidu, domů a bytů bude začínat o půlnoci z 26. na 27. března 2021.

Koho se sčítání týká?

Sčítání 2021 je povinné pro všechny osoby, které mají k rozhodnému okamžiku trvalý pobyt nebo přechodný pobyt nad 90 dnů na území ČR. Sečíst se musí každá taková osoba, bez ohledu na místo skutečného pobytu, věk, svéprávnost a zdravotní stav. Za osoby mladší 18 let, osoby omezené ve svéprávnosti a podobně provádí sečtení jejich zákonný zástupce, opatrovník nebo osoba k tomu oprávněná. Sčítání se týká i cizinců přítomných v ČR v rozhodný okamžik, s výjimkou diplomatů nebo cizinců s krátkodobým pobytem do 90 dnů.

Jak bude sčítání probíhat?

Sčítání 2021 začíná rozhodným okamžikem o půlnoci z 26. na 27. března 2021. Do 9. dubna 2021 bude mít každý možnost sečíst se online prostřednictvím elektronického formuláře na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci. Zde najdete i vzor vyplněného formuláře, který je dostupný již dnes, veškeré informace si tak můžete připravit předem. Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost od 17. dubna do 11. května 2021 vyplnit a odevzdat listinný formulář. Distribuci formuláře budou zajišťovat sčítací komisaři.

Hygienická opatření

Vzhledem k současné epidemické situaci připravil Český statistický úřad ve spolupráci s Českou poštou a hlavní hygieničkou České republiky distribuci a sběr listinných formulářů, při nichž dojde k vý-

raznému omezení fyzických kontaktů mezi sčítacími komisaři a obyvatelstvem. Distribuce formulářů do domácností bude probíhat podobně, jako nyní probíhá doručování doporučených poštovních zásilek, při dodržování přísných hygienických pravidel

(ochranné pomůcky, dezinfekce, fyzický kontakt primárně venku, minimalizace doby kontaktu). Z tohoto důvodu nebudou sčítací komisaři pomáhat s vyplňováním formulářů a občané budou mít možnost obrátit se na infolinku na telefonním čísle 840 30 40 50. Vyplněné formuláře bude možné odeslat zdarma v předtištěné obálce prostřednictvím schráněk České pošty nebo odevzdat přímo na poště.

Kontaktní místa

Kontaktními místy Sčítání 2021 jsou vybrané pobočky České pošty, s. p., a všechny krajské správy Českého statistického úřadu. Poskytují široké veřejnosti informace o sčítání a jsou také místy, na kterých lze získat nebo odevzdat listinné formuláře.

Na Rýmařovsku jsou to:

- Česká pošta, s. p., pobočka Rýmařov, náměstí Míru 7, tel.: 954 279 501
- Česká pošta, s. p., pobočka Břidličná, Nábřeží 452, tel.: 954 279 351

Ochrana dat

Bezpečnost dat sčítání je zásadní. Veškeré osobní údaje jsou zpracovávány v souladu s příslušnými právními předpisy a používány jsou maximálně zabezpečené informační systémy.

Přínos sčítání

Výsledky jsou široce využitelné například při přípravě programů by-

dlení, rozvoji infrastruktury nebo plánování lepší dostupnosti služeb. Informace zjištěné během sčítání ovlivňují činnost veřejné správy, podnikatelské záměry i směřování výzkumných či vědeckých pracovišť a v konečném důsledku ovlivňují život každého z nás.

Zdroj: webové stránky města

Elektronická dálniční známka a průkaz ZTP, ZTP/P

Přinášíme informace sociálního odboru pro držitele průkazu ZTP, ZTP/P a parkovacího průkazu v souvislosti s elektronickou dálniční značkou. Jistě jste zaznamenali velkou změnu v platnosti dálničních známek od 1. ledna 2021. V letošním roce skončila platnost papírových dálničních známek, namísto nich se vydávají elektronické dálniční známky.

Sociální odbor MěÚ Rýmařov v této souvislosti informuje držitele průkazu ZTP, ZTP/P, že nadále platí osvobození vozidel, která převážejí nebo řídí tyto osoby, od povinnosti mít při jízdě po dálnici dálniční známku, tedy i nově elektronickou.

Pokud jste držiteli průkazu **ZTP** nebo **ZTP/P**, platí pro vás stejné podmínky jako doposud, a tudíž vozidlo, které budete řídit nebo kterým budete přepravováni, bude osvobozeno automaticky. Není proto nutné podávat oznámení o osvobození, podmínkou ovšem zůstává přítomnost držitele průkazu ZTP, ZTP/P ve vozidle. Oprávnění osvobození je „přenositelné“, vztahuje se k přepravované osobě, která je držitelem průkazu, nikoli ke konkrétnímu automobilu a SPZ. Při sil-

niční kontrole bude stačit předložit příslušný průkaz (ZTP, ZTP/P). Novinkou je, že zatímco dříve se osvobození nevztahovalo na osoby, kterým byl průkaz ZTP přiznán z důvodu postižení úplnou nebo praktickou hluchotou, novela zákona tuto výjimku zrušila. Také tito držitelé průkazu ZTP jsou od povinnosti mít elektronickou dálniční známku osvobození.

Změnu najdete v příslušném zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších novelizací a předpisů.

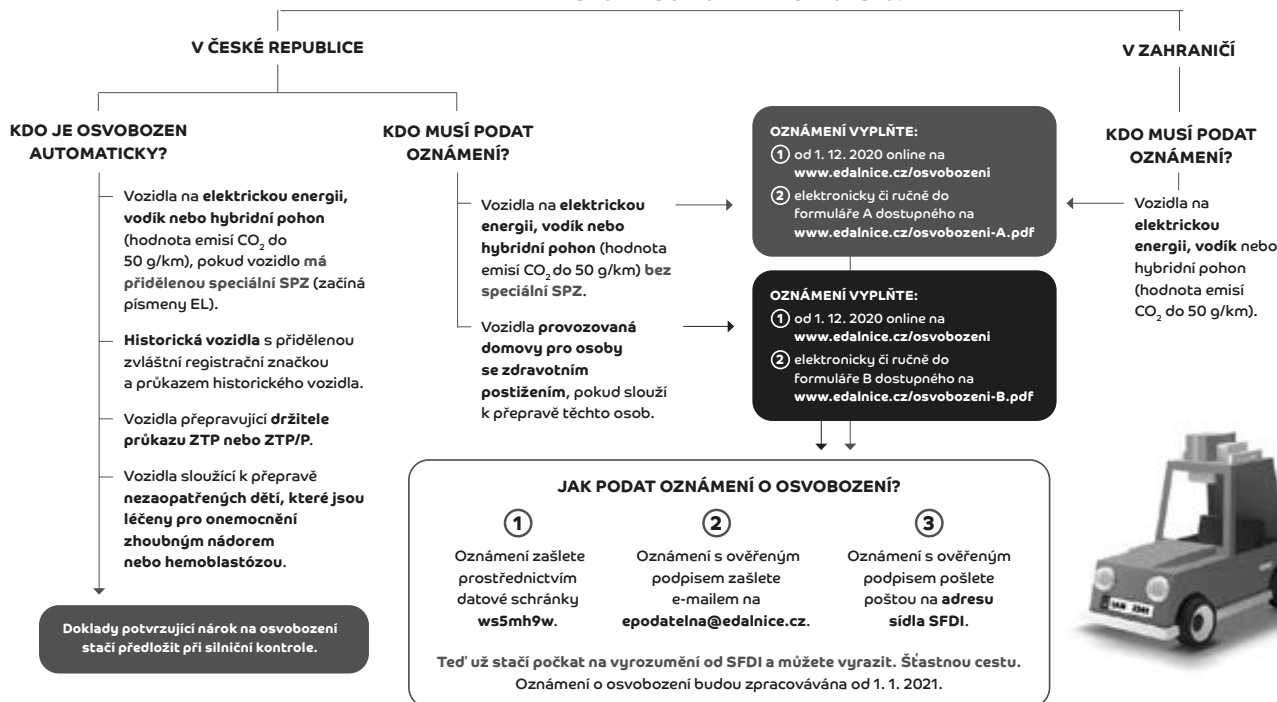
Vydávání tzv. parkovacího průkazu (označení vozidla přepravující osobu těžce zdravotně postiženou) **nebo označení O 2** (pro vozidla řízená osobou sluchově postiženou) zůstává beze změny. O tato označení mohou držitelé průkazu ZTP, ZTP/P požádat na MěÚ Rýmařov, odboru sociálních věcí, na adrese 8. května 48. Případně dotazy vám zodpoví Ing. Jitka Podlasová, tel. 554 254 210.

*Bc. Iveta Podzemná, MBA
vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Rýmařov*

KTERÁ VOZIDLA MAJÍ OD 1. 1. 2021 NÁROK NA OSVOBOZENÍ?

KDE JE REGISTROVANÉ VAŠE VOZIDLO?

POTŘEBUJETE-LI PORADIT, VYUŽIJTE TYTO KONTAKTY — INFOLINKA: +420 222 266 757 — E-MAIL: info@edalnice.cz — WEB: www.edalnice.cz

ADRESA: Státní fond dopravní infrastruktury, Sokolovská 1955/278, 190 00 Praha 9

Zimní údržba v Rýmařově

Úkolem zimní údržby místních komunikací je zmírnit následky počasí, které byly způsobeny zimními povětrnostními vlivy, nikoli je úplně odstranit. Zima přináší různá úskalí, obzvláště v horských podmínkách. Jednou z opomíjených povinností účastníků silničního provozu je dbát zvýšené opatrnosti. To samozřejmě platí i pro pěší.

Zimní údržba v Rýmařově je prováděna s přihlédnutím ke společenským potřebám občanů na straně jedné a ekonomickým a personálním možnostem vlastníka místních komunikací na straně druhé. Podrobně vše popisuje Plán zimní údržby, ve kterém je přesně definováno, jaké a v jakém pořadí důležitosti jsou komunikace (chodníky i silnice) udržovány. Plán přesně popisuje i technologie, které se pro jednotlivé komunikace používají. Silnice jsou primárně ošetřovány pluzením, některé z nich v závislosti na použitém mechanismu i posypem solí (solankou). Chodníky jsou udržovány taktéž primárně pluzením a následně posypem zdršňujícím inertním materiálem. Na parkoviště, odstavné plochy a na úzké slepé komunikace se používají nakladače. Všechny pluhy na čištění komunikací jsou z důvodu šetrnosti k čištěným povrchům opatřeny gumovým břítem. Dočišťování komunikací (např. průchodů k přechodům pro chodce) provádí ručně většinou pracovníci na VPP (veřejně prospěšné práce).

Pro naše město údržbu místních komunikací zajišťuje společnost Městské služby Rýmařov, s. r. o., která je vybavena potřebnou technikou. K údržbě silnic se používá pět mechanismů (tři traktory, z toho jeden s posypem, a dva speciální vozy zn. Man a Mercedes), k údržbě chodníků a cyklostezek mechanismy tři (dva malotraktory a jedna multikára AEBI). K úklidu parkovišť slouží tři nakladače. Zimní údržba je v našich podmínkách někdy velice složitá, a proto zaznívají otázky, proč se někde solí, někde je používán inertní materiál apod. Zde je pár důvodů, proč se na chodníky nepoužívá sůl. Na chodnících o celkové délce cca 25 km máme ve městě mnoho různých povrchů. Nejčastěji jde o asfalt, betonovou dlažbu a drobné žulové kostky. Na přibližně 50 % z nich není vhodné z důvodu živostnosti sůl (solanku) používat. Účinnost soli nebo solanky je závislá i na počasí a vrstvě napadaného sněhu. Se stoupající vrst-

vou sněhu (více než 3 cm) a při teplotách od minus 5 °C se účinnost soli rapidně snižuje.

V tomto ohledu je velice důležitá i doba pohotovosti a nástupu na zmírňování následků ve sjízdnosti místních komunikací. Z důvodu ekonomických, ale i personálních se zimní údržba vykonává po celý týden od 4:00 do 21:00, a to jen u nejdůležitějších mechanismů, ostatní mechanismy mají pohotovosti kratší. Mimo tuto dobu se údržba neprovádí.

Je třeba zmínit, že část Rýmařova (téměř celá místní část Janovice) se nachází v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky, v níž není povoleno ošetřování komunikací solí. Rozhodnutí o případném použití této technologie v těchto oblastech je v kompetenci ochránců.

A co na to samotní řidiči starající se o zimní údržbu? Celkovou

kvalitu údržby ovlivňují i neukáznění řidiči, kteří parkují na místech k tomu neurčených. Další problém může nastat na chodníku přilehlém k parkovišti, když části vozů zasahují až do jedné třetiny chodníku. Při větším množství sněhu se zase stává, že údržba sněh přehazuje ze silnice na chodník a nazpátek.

Co člověk, to názor. Jeden se rád prochází po bílém ušlapaném sněhu, jiný preferuje chůzi po úplně čistém chodníku. Jinak se na to dívá majitel domácího mazlíčka, kterému sůl leptá tlapky, jinak důchodce, který se chce bezpečně dostat do obchodu, a jinak zase maminka s kočárkem.

Ne všechny komunikace patří městu. Komunikace první třídy č. 11 patří Ředitelství silnic a dálnic, třída Hrdinů, Okružní, Revoluční, Bartáková, Pivovarská, Sokolovská a Julia Fučíka Moravskoslezskému kraji. Zde je odlišná i pohotovost a samotná údržba, která je na rozdíl od městských komunikací nepřetržitá.

Ale všichni víme, že žijeme na horách a k těm sněh prostě patří.

Text a foto: JS

Zdroj: Nařízení obce 03/2012, Plán zimní údržby

Změna provozní doby pošty od 1. března

Česká pošta, s. p., od 1. března letošního roku pozmění otevírací hodiny pro veřejnost na rýmařovské pobočce. Společnost vycházela ze zkušeností z provozu od 1. října 2020 a na základě vyhodnocení vytíženosti pracovníků i ohlasu zákazníků považuje nově navržené úřední hodiny za optimální.

Od 1. března 2021 budou tedy na pobočce České pošty, s. p., v Rýmařově, náměstí Míru 7, platit následující hodiny pro veřejnost:

Pondělí	10:00–12:00	13:00–18:00
Úterý	08:00–12:00	13:00–16:00
Středa	10:00–12:00	13:00–18:00
Čtvrtek	08:00–12:00	13:00–16:00
Pátek	08:00–12:00	13:00–16:00
Sobota	08:00–10:00	

Zdroj: webové stránky města

Zdravotnictví

Rehabilitační oddělení v Rýmařově prošlo rekonstrukcí

Koronavirová epidemie nadále výrazně ovlivňuje každodenní provoz nemocnic. Kvůli nutnosti navýšit počet covid lůžek musela Nemocnice AGEL Podhorská dočasně pozastavit chod rehabilitačního lůžkového oddělení v Rýmařově. Prostory přesto nezejí prázdnotou, ale vládne zde čilý pracovní ruch.

V Nemocnici AGEL Podhorská využili prázdné prostory rehabilitačního lůžkového oddělení po svém a pustili se do rekonstrukce dvou hygienických zařízení, z nichž jedno je na nadstandardním pokoji. Z původní jedné místnosti, ve které se nacházela toaleta i sprchový kout, jsou nově místnosti dvě. „Oddělení toalety od koupelny je pro pacienty ubytované na standardním pokoji bezesporu pohodlnější. Nové dispozice zajišťují pacientům větší soukromí a příjemnější pobyt během lůžkové péče na našem oddělení,“ říká Jana Suchánková, staniční sestra rehabilitačního oddělení Nemocnice AGEL Podhorská. Jana Suchánková stejně jako ostatní zaměstnanci zmiňovaného oddělení více než měsíc vypomáhá na covidovém oddělení nemocnice v Bruntále. „Je to docela velká změna. Z rehabilitačního oddělení, kde máme svůj sebraný tým a domovskou pídu pod nohama, jsme v podstatě den ze dne přestoupili na covid oddělení. Kromě ochranných obleků a ostatních ochranných pomůcek, které se po několika-hodinové práci stávají pro nás všechny opravdu nekomfortními, je i náplň práce a nový pracovní tým nevědění zkušeností. Myslím si, že všechna děvčata z rehabilitačního oddělení se této výzvy chopila statečně a zodpovědně, ať už pracují na covid oddělení nebo na odběrovém místě,“ dodává Jana Suchánková.

*Text a foto: Mgr. Radka Miloševská
tisková mluvčí AGEL Podhorská, a. s.*

Očkování proti covid-19

V pondělí 4. ledna dorazila do Nemocnice AGEL Podhorská první dodávka vakcinace proti onemocnění covid-19 a v následujících dnech započalo očkování zdravotníků a seniorů. Jednou z prvních naočkovaných senierek byla Marie Pavlíšková a prvním naočkovaným zdravotníkem byl primář interního oddělení MUDr. Luboš Kuliha, který nám odpověděl na několik otázek o očkování.

Pane primáři, co si myslíte o očkování proti covid-19?

Je potřebné, jeví se jako jediná reálná cesta v boji proti tomuto onemocnění.

Rozhodoval jste se dlouho, zda možnost přednostního očkování využijete?

Ne, rozhodl jsem se i s manželkou lékařkou, hned jak se naskytla možnost. Absolvoval jsem všechna povinná očkování od dětství a žádné komplikace nebyly. Vakcína prošla všemi potřebnými testy a schválením a jeví se jako bezpečná. Dlouhodobé potíže neočekávám.

Bolela aplikace vakcíny? A co pocity v následujících hodinách po očkování a nyní, více než 14 dní po první vakcinaci?

První den byla bolest v rameni, po 48 hodinách jsem byl jedno odpoledne unavený a musel jsem si lehnout, ale to možná bylo dobrým obědem. Nyní je vše bez problémů.

Doporučil byste lidem, aby možnosti očkování proti covid-19 také využili?

Když srovnám komplikace onemocnění covid-19, kdy vidíme závažné až fatální průběhy i u mladých lidí, a potenciální komplikace vakcinace, určitě jsem pro vakcinaci.

Děkuji za odpovědi.

Nemocnice AGEL Podhorská se zapojila také do očkování veřejnosti a zřídila ve svých prostorách očkovací centrum. V současnosti se mohou přes registrační portál přihlásit senioři nad 80 let (odkaz naleznete na stránkách nemocnice www.nemocnicepodhorska.agel.cz).

*Foto a text: Petra Žváčková
odborný pracovník marketingu
Nemocnice AGEL Podhorská, a. s.*

Nemocnice AGEL Podhorská zavedla rehabilitační program pro pacienty s prodělaným onemocněním covid-19

Mnoho pacientů, kteří prodělali covid-19, i po úspěšném vyléčení trápí přetrvávající nepříjemné obtíže. Dušnost, únava, pokles fyzické i psychické kondice, bolesti kloubů a svalů jsou nejčastějšími z nich.

Právě pro tyto pacienty je určen rehabilitační program zaměřený na zmírnění dechových obtíží, posílení oslabeného svalstva, zvýšení dechové kapacity a celkové kondice.

„Součástí programu jsou dechová cvičení a inhalace, individuální i skupinová kondiční cvičení, fyzikální terapie k posílení ochablého svalstva, mechanoterapie pomocí rotopedu, chodícího pásu nebo systému Redkord, relaxační, přísadové a vířivé koupele a cvičení v bazénu,“ popisuje vedoucí fyzioterapeutka rehabilitační ambulance v Bruntále Ivana Mročková s tím, že rozsah a intenzita procedur jsou individualizovány s přihlédnutím k věku, aktuálnímu stavu a přidruženým onemocněním pacienta.

Do programu, který je hrazen ze zdravotního pojištění, jsou pacienti zařazováni na základě doporučení praktického lékaře, ošetřujícího lékaře při propuštění z nemocnice nebo ambulantního specialisty. Na přání pacienta mohou být procedury doplněny o masáže. „Pro pacienty s omezenou mobilitou připravujeme pobytovou formu rehabilitace za hospitalizace na oddělení rehabilitace a fyzikální medicíny v Rýmařově,“ uzavírá Ivana Mročková.

*Foto a text: Petra Žváčková
odborný pracovník marketingu
Nemocnice AGEL Podhorská, a. s.*

Středisko volného času

NABÍDKA LETNÍCH TÁBORŮ 2021 SVC

Středisko volného času

POBYTOVÉ

INDIÁNSKÉ LÉTO -POBYT PRO RODIČE A DĚTI (malé i velké)

26. 6. - 3. 7. 2021 - Zdobnice

HOROLEZECKÝ - NA KŘÍDLECH DRAKŮ

6. 7. - 10. 7. 2021 - Rabštejn

ZOMBÍCI A PŘÍŠERY ÚTOČÍ

19. 7. - 25. 7. 2021 - Pastviny

(URČENO POUZE PRO ČLENY LYŽAŘSKÉHO ODDÍLU)

PŘÍMĚSTSKÉ

CESTOU NECESTOU (12. 7. - 16. 7. 2021)

TÝDEN POZNÁNÍ (19. 7. - 23. 7. 2021)

FUN AND FITNESS WEEK IV (26. 7. - 30. 7. 2021)

OUTDOOROVÝ TÁBOR VII (2. 8. - 6. 8. 2021)

TANEČNÍ TÝDEN S ANNIYOU (9. 8. - 13. 8. 2021)

PRÁZDNINY V RÝMAŘOVĚ (9. 8. - 13. 8. 2021)

VESMÍRNÉ PUTOVÁNÍ ANEB CESTA ZA MIMOZEMŠŤANY
(16. 8. - 20. 8. 2021)

ZÁŽITKOVÝ TÝDEN (16. 8. - 20. 8. 2021)

MALÍŘSKÝ KURZ - SETKÁNÍ SE SLAVNÝMI MALÍŘI
(16. 8. - 20. 8. 2021)

LETNÍ SYMPOZIUM - SETKÁNÍ S KARLEM J. ERBENEM A JEHO KYTICÍ
(23. 8. - 27. 8. 2021)

podrobnější informace na

WWW.SVCRYMAROV.CZ

Hasiči informují

Po výbuchu benzínu začala hořet dílna

Pět jednotek hasičů zasahovalo v neděli 31. ledna odpoledne a v podvečer u požáru dílny v Ondřejově, který způsobila nedbalost majitele při dolévání benzínu do motocyklu. Muž utrpěl popáleniny a skončil v nemocnici. Předběžná škoda byla odhadnuta na 400 tisíc korun.

Do Ondřejova vyjela jednotka HZS MSK ze stanice Rýmařov a s ní čtyři jednotky dobrovolných hasičů z Rýmařova, Dolní Moravice, Břidličné a Horního Města. Požár přízemní dílny se sedlovou střechou, sloužící také jako garáž pro motocykl, dostali pod kontrolu za hodinu, další hodinu jim zabralo dohašování.

Dílna začala hořet po výbuchu benzínu, který způsobil svou neopatrností sám majitel. Při neopatrném nalévání paliva do nádrže motocyklu hořlavou látku rozlil a benzin se vznítil od kamen vzdálených pouhý metr. Muž při požáru utrpěl popáleniny, ale byl při vědomí. Hasiči jej odnesli k vrtulníku LZS Ostrava, který jej transportoval do nemocnice.

*Text a foto: por. Mgr. Petr Kúdela
tiskový mluvčí HZS MSK*

Požár rodinného domu způsobil škodu za 1,5 milionu korun

V sobotu 6. února čtyřicet minut po půlnoci byl na tísňovou linku hasičů ohlášen požár rodinného domu v Malé Morávce. Jeho likvidace zabrala hasičům několik hodin. Výše škody byla odhadnuta na 1,5 milionu korun.

Operační středisko k události ihned vyslalo šest jednotek hasičů – profesionálních ze stanic HZS MSK v Rýmařově a Bruntálu a dobrovolných z Malé Morávky, Dolní Moravice, Karlovy Studánky a Vrbna pod Pradědem. Po příjezdu na místo už byla střecha domu zcela v plamenech. Velitel zásahu vyhlásil druhý stupeň požárního poplachu a vyžádal si další síly a prostředky – poplach tak byl vyhlášen i dobrovolným hasičům ze Světlé Hory, Břidličné a Bruntálu. Požár zasáhl půdní prostor domu a šířil se do obytných místností. Hasiči v dýchací technice postupně nasadili šest vodních proudů. Pro dodávku hasební vody bylo na místním potoce zřízeno čerpací stanoviště, na kterém pracovala dvě plovoucí čerpadla. Požár se podařilo lokalizovat – tedy zabránit dalšímu šíření – krátce po půl třetí ráno. Velitel zásahu na místo povolal protiplynový automobil ze stanice HZS MSK v Bruntálu, který dovezl na výměnu další dýchací přístroje. Krátce po půl osmé byl redukován počet jednotek na místě zásahu – velitel čtyři z nich odeslal zpět na základny. Dohašování skrytých ohnisk a rozebírání zasažených konstrukcí trvalo hasičům celé sobotní dopoledne. Příčinu vzniku požáru určí specialista.

*Text a foto: ppor. Jakub Kozák, DiS.
zastupující tiskový mluvčí HZS MSK*

Policejní zápisník

Bezpečnost dětí doma i v silničním provozu

V souvislosti s pandemií zůstávají děti více doma, bohužel i samy, proto je vhodné připomenout jim pár pravidel bezpečnosti. I doprava se stala neodmyslitelnou součástí našich životů, proto je důležité seznámit děti s různými dopravními situacemi již v útlém věku a ochránit tak jejich zdraví.

Základní pravidla při pobytu a pohybu bez rodičů:

- neotevírat dveře cizím lidem, nesdělovat jim, že jste sami doma nebo v kolik hodin se rodiče vrátí,

- pokud dítě opouští byt nebo dům, mělo by za sebou řádně uzavřít okna a dveře,
- naučte dítě, aby při odchodu zanechalo vzkaz, kam a s kým jde ven,
- klíče od bytu nenosit viditelně,
- k sáňkování jsou vhodnější místa než kopce, které končí uprostřed silnice, auto by nemuselo stihnout zabrzdřit včas,
- i když bude mrznout, nebruslit na neznámých zamrzlých vodních tocích a rybnících, led může být velmi slabý,

- k hrám musí dítě využívat místa k tomu určená – cesta není hřiště.

Dítě a surfování po internetu:

- nezapomínat na to, že vše, co jednou zveřejníte na internetu, již nelze vrátit,
- neposkytovat informace osobního charakteru cizí osobě, kterou neznáte,
- nesdělovat nikomu svá hesla,
- pozor na zveřejňování svých fotografií,
- nechodit na žádnou schůzku sjednanou přes internet s neznámou osobou!

Dítě jako chodec:

- děti by měly vědět, jak a kde se správně přechází přes silnici, a také, že i na přechodu pro chodce musí být ostražitě, je důležité se rozhlédnout, navázat s řidičem oční kontakt,
- být vidět! – stále se stmívá poměrně brzy, a proto vybavte děti reflexní páskou, kterou si v případě potřeby umístí na oblečení,
- naučte děti vnímat zvuky na ulici, seznamte je s různými druhy dopravních prostředků a jak mohou být nebezpečné,
- ověřte, zda děti správně rozpoznají barevnou signalizaci na semaforu,
- při hře s autíčky můžete dětem ukázat, jak může být dlouhá brzdná dráha vozidel jedoucích různou rychlostí.

Dítě jako spolujezdec:

- vždy používejte ve vozidle správný zádržný systém pro své dítě,
- sdělte mu, co se stane, když se nepřipoutá bezpečnostním pásem,
- informujte je, jak správně nastupovat do vozidla a vystupovat z něj a proč nemá za jízdy vyrušovat řidiče.

Jak naučit děti pravidlům silničního provozu?

Zodpovědní rodiče jsou tím nejlepším příkladem. Už v předškolním věku děti velmi rychle postřehnou, jak se správně orientovat v dopravním prostředí, bude tak pro ně v budoucnu mnohem jednodušší zachovat se bezpečně v závislosti na vzniklé situaci. Dávejte také pozor, ať nejste vlastním dětem špatným příkladem. Děti samozřejmě

vnímají i nesprávné chování, které vidí u dospělých, a mohou ho napodobovat. Vyvarujte se proto například přecházení vozovky na červenou, nesprávnému přecházení přes silnici či přeježdění plné čáry. Při společných procházkách využívejte různých situací a dítěti vysvětlete, jak se v nich zachovat a jaké jsou povinnosti chodce. Při pozorování ostatních lidí můžete s dítětem zhodnotit, zda se v silničním provozu chovají správně, popř. co dělají špatně.

*Text a foto: nrap. Bc. Marika Jeličová
vrchní inspektor oddělení prevence
Krajské ředitelství policie MSK*

Soutěž

Kniha Rýmařov v proměnách času může být vaše

V minulém čísle Rýmařovského horizontu jsme představili novou publikaci Rýmařov v proměnách času, kterou vydalo Městské muzeum Rýmařov. Obrazová kniha provází čtenáře změnami, kterými město v průběhu věků prošlo. V jednotlivých kapitolách najdete stručný popis vývoje ulic či zmínky o významných budovách, doplněné o fotografie a pohlednice. Čtenář může srovnávat, jak se různé lokality měnily.

Nyní nabízíme možnost získat tuto krásnou knihu. Stačí být pozorným čtenářem aktuálního vydání Rýmařovského horizontu, odpovědět na tři otázky a mít štěstí při losování!

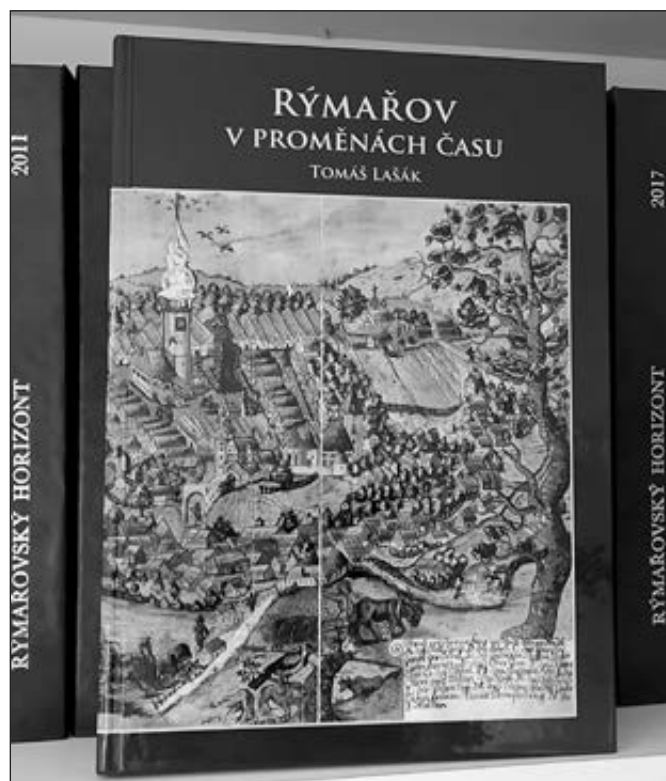
Soutěžní otázky:

- 1) Kolik okresů měl Olomoucký kraj po reformě z roku 1948, kdy byl jeho součástí i okres Rýmařov?
- 2) Ve kterém měsíci vyjde mimořádné vydání Rýmařovského horizontu při příležitosti oslav jubileí Městského muzea Rýmařov?
- 3) Kde v Rýmařově najdete borovici vejmutovku s obvodem kmene 420 cm?

Správné odpovědi pošlete na e-mail: rymarovsky.horizont@rymarov.cz nebo poštou na adresu redakce (náměstí Míru 230/1, Rýmařov) nejpozději do pondělí 15. března. Nezapomeňte připsat svoje celé jméno, adresu a telefon. Ze správných odpovědí vylosujeme čtyři výherce, které budeme kontaktovat.

Poskytnutím těchto údajů dáváte svůj souhlas, že v případě výhry uveřejníme na našich stránkách vaše jméno a obec. Vaše osobní údaje budou zpracovány dle zásad ochrany osobních údajů.

Text a foto: JS

NAŠE LISTÁRNA

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Marcelce Maňurové a celému kolektivu Diakonie Rýmařov. Děkuji za jejich každodenní obětavou práci a láskyplnou péči o moji maminku Alžbětu Kadlecovou. Při tak náročné práci jim nikdy nechyběl úsměv na tváři, vlídné slovo a pohlázení. Byli pro mou maminku i celou rodinu velkou oporou. Děkuji.

Alena Krajčovičová, dcera

Společenská kronika

Blahopřejeme

jubilantům, kteří oslavili 80 let a více

Svatava Procházková – Rýmařov	80 let	Veronika Slovákova – Rýmařov	84 let
Jan Kysilko – Rýmařov	80 let	Olga Tomanová – Rýmařov	84 let
Žofia Sagalinová – Rýmařov	80 let	Anežka Cagašiková – Rýmařov	84 let
Josef Tabarka – Rýmařov	80 let	Josefa Jurašová – Rýmařov	87 let
Alenka Urbanová – Rýmařov	81 let	Olga Dočkálková – Rýmařov	91 let
Jarmila Žeravová – Janovice	83 let	Šarlota Bubelová – Rýmařov	96 let

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Rozloučili jsme se

Věra Klvaňová – Rýmařov	1933	Alžběta Kadlecová – Rýmařov	1942
Marie Vašíčková – Skály	1949	Miroslav Žigmund – Janovice	1964
František Slovák – Rýmařov	1939	Pavel Janáč – Rýmařov	1966
Cyril Fiala – Malá Morávka	1930	Jan Filipčík – Stará Ves	1950
Jiřina Baťková – Malá Morávka	1942		

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

*Za všechnu lásku a péči tvou
co vděkem dnes ti můžem dát...
Hrst krásných květů a pak jen vzpomínat.*

Dne 1. března 2021 by se dožila **68 let**
naše milovaná dcera, manželka, maminka, babička,
paní **Ludmila Macková** z Valšova.

S láskou a úctou vzpomínají
manžel Miroslav, maminka Alžběta, dcera Alena,
syn Miroslav s manželkou, vnoučata, ostatní příbuzní a přátelé

*Kdo tě znal, ten si vzpomene.
Kdo tě měl rád, nikdy nezapomene.*

Dne 25. února 2021 jsme vzpomněli **18. smutné výročí**,
kdy nás navždy opustila naše milovaná maminka, babička,
prababička,
paní **Růžena Macková** z Jamartic.

S láskou a úctou vzpomínají
dcery Marie a Jaroslava s rodinami,
synové Jaroslav, Jiří a Miroslav s rodinami, vnoučata
a pravnoučata

Městské muzeum a Galerie Octopus

Přírůstek do muzejních sbírek Únor: mapa Olomouckého kraje (1949)

V únoru se sbírka Městského muzea Rýmařov rozšířila o přírůstek z kategorie geografické. Jde o mapu bývalého Olomouckého kraje z roku 1949. Proč bývalého, když tento kraj je jako územněsprávní jednotka na mapě České republiky i dnes? Jeho hranice se totiž od těch současných lišily a Olomoucký kraj mezitím několik desítek let neexistoval.

Olomoucký kraj se na mapách země Koruny české objevil několikrát již v průběhu středověku a raného novověku. Pokud se zaměříme na

náhražkou za kraj, vycházející z německého kreis. Jednou z žup měla být i Olomoucká, do níž by spadal okres Rýmařov. Toto rozdělení však nikdy nebylo uvedeno do praxe.

Mnichovská dohoda a vznik tzv. Druhé republiky krajské i zemské členění rozbily. Rýmařovsko se stalo součástí Říšské župy Sudety (Reichsgau Sudetenland). Zemské rozdělení Československa bylo obnoveno po skončení druhé světové války, avšak již bez Podkarpatské Rusi, kterou zabral Sovětský svaz.

Kraje se na mapách opět objevily až po přijetí komunistické ústavy z 9. května 1948. Československo bylo rozděleno na 19 krajů (13 v českých zemích a 6 na Slovensku). Jedním z těchto krajů byl i Olomoucký, jehož podobu zobrazuje únorový přírůstek do muzejní sbírky. Tehdy měl rozlohu 6 233 km². Byl tedy asi o 1 000 km² větší, než je tomu v současnosti. Také jeho okresní členění bylo jiné. Po reformě z roku 1948 bylo součástí tohoto kraje 12 okresů: Jeseník, Šumperk, Bruntál, Rýmařov, Litovel, Šternberk, Olomouc, Hranice, Prostějov, Přerov, Kojetín a Zábřeh. Dále můžeme z mapy vyčíst, že sousedními kraji byly Hradecký, Pardubický, Brněnský, Gottwaldovský a Ostravský.

V této podobě fungoval Olomoucký kraj až do roku 1960, kdy socialistická vláda přistoupila k další reformě. Nové rozčlenění již vůbec nebralo ohled na historický vývoj a Olomoucký kraj včetně Rýmařovska byl pohlcen větším krajem Severomoravským. Výjimku tvořil okres Prostějov, který nelogicky přišel o vazby na Olomouc, protože byl nově přiřazen ke kraji Jihomoravskému s centrem v Brně. Kromě okresů z bývalých krajů Olomouckého a Ostravského byl součástí kraje Severomoravského okres Vsetín, předtím součástí kraje Gottwaldovského. Územní reforma z roku 1960 rovněž změnila mapu některých okresů. Týkalo se to i Rýmařova, který jako okres k 30. červnu 1960 zanikl a stal se součástí nového okresu Bruntál. Slovo *nový* je zde na místě, protože jeho území se ve srovnání s původním značně změnilo. Kromě okresu Rýmařov byl k Bruntálu přiřazen i bývalý okres Krnov, před reformou z roku 1960 součást kraje Ostravského. Slučovány byly i další okresy, například Jeseník byl připojen k Šumperku.

Nynější krajské rozdělení, platné od 1. ledna 2000, opět nereflektuje dřívější historické vazby. Olomoucký kraj byl proti tomu z let 1948–1960 obnoven již bez okresů Rýmařov a Bruntál. Tato území připadla

novější dějiny, pak po správních reformách a přijetí dubnové ústavy z roku 1848 vznikl kraj k 1. lednu 1850, přičemž jeho součástí byl i politický okres Rýmařov. S drobnými úpravami existoval až do roku 1862, kdy byly kraje jako územněsprávní jednotky v Předlitavsku zrušeny.

Po vzniku Československa a zlomení snah sudetských Němců o připojení pohraničních území k Německu či Rakousku se vláda v Praze odhodlala roku 1920 k další správní reformě. Československo bylo nově rozděleno na čtyři země: Českou se sídlem v Praze, Moravskoslezskou se sídlem v Brně, Slovenskou s centrem v Bratislavě a Podkarpatorskou se správou v Užhorodě. Byla zde i myšlenka zachovat původní kraje, byť s drobnými úpravami. Jednotlivé země Československa měly být rozděleny na tzv. župy. Toto slovo bylo českou

ke kraji Moravskoslezskému s centrem v Ostravě. Nynější Olomoucký kraj tak tvoří okresy Olomouc, Přerov, Prostějov, Šumperk a také Jeseník, který byl obnoven v roce 1996. Jako jednotka územního členění Severomoravský kraj formálně zanikl k 1. lednu 2021. Mapa Olomouckého kraje z roku 1949, pomocí níž jsme nastílnili územněsprávní vývoj se zaměřením na Rýmařov, je cenným dokladem změn, k nimž ve státní správě docházelo.

(Zdroj: Bartoš, J. – Schulz, J. – Trapl, M. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960. Svazek IV – okresy Šumperk, Zábřeh, Rýmařov. Ostrava, 1974.*)

Mgr. Tomáš Lašák
Městské muzeum Rýmařov
Foto: archiv muzea

Městské muzeum Rýmařov letos oslaví dvě jubilea

V letošním roce Městské muzeum Rýmařov oslaví dvě jubilea – 120 let od založení německého muzea a 30 let od obnovení (či založení) českého muzea. Při té příležitosti organizace plánuje uskutečnit dvouměsíční výstavu ve svých galerijních prostorách i na náměstí, to vše díky projektu „Muzeum jubilejní. 120–60–30“, realizovanému s dlouhodobým partnerem, Muzeem Wsi Opolskiej w Opolu, které letos oslaví 60. výročí, a financovanému z Fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd a městem Rýmařovem.

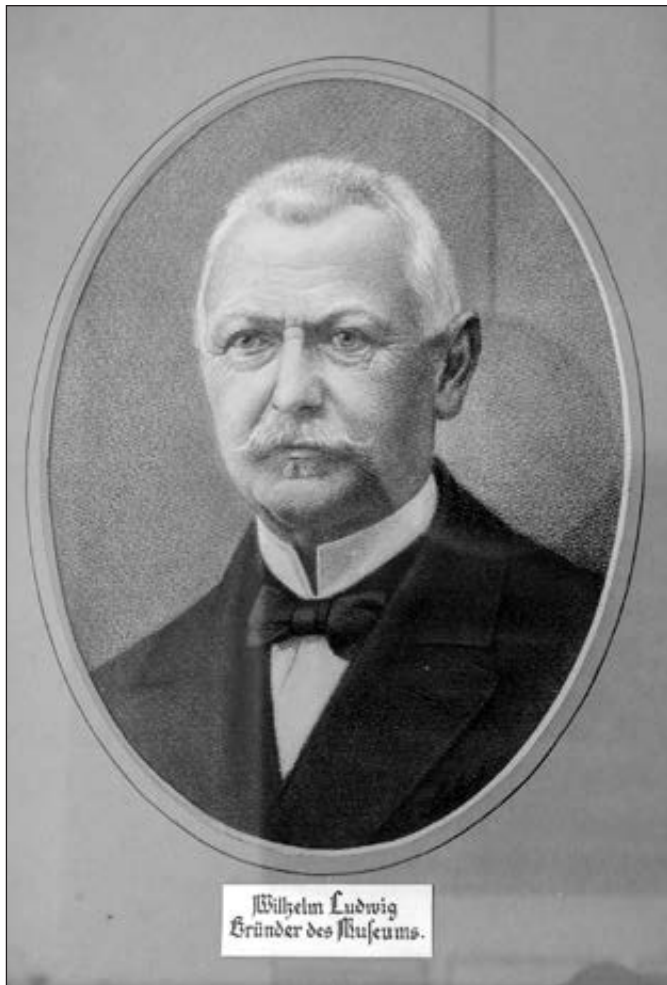
Muzeum v Rýmařově bylo založeno jako *Stadtmuseum Römerstadt* textilním podnikatelem a osvěcivým starostou Wilhelmem Ludwigem v roce 1901. Prostory s expozicí a zároveň depozitem získalo v přízemních klenutých místnostech radnice. Zde byly ve vitrínách, na historickém nábytku a na stěnách prezentovány nejrůznější historické předměty z období od 16. do počátku 20. století převážně z Rýmařovska. Hlavním posláním muzea bylo vytvářet sbírku a dokumentovat zejména kulturu a hmotné dědictví dnešního mikroregionu Rýmařovska (*Römerstädter Ländchen*), i když část sbírek tvořily dary Rýmařovanů a přespólních z daleké ciziny (např. Afriky či Ameriky).

Rýmařovské muzeum sídlilo po celou dobu své existence (do roku 1944) na radnici. Přestože zajisté po pár letech místnosti radnice přestaly muzeu kapacitně stačit, nebyly donedávna potvrzeny zprávy o úmyslu Ludwiga a městské rady vyřešit problém výstavbou samostatné budovy. Až letos pracovníci muzea narazili na architektonické plány nadepsané *Museum für Römerstadt* ve Státním okresním archivu Bruntál se sídlem v Krnově.

Jeden návrh pochází od vratslavského architekta Hugo Hegera, kte-

Původní expozice městského muzea v přízemí radnice (asi 1905), fond SOKA Bruntál se sídlem v Krnově

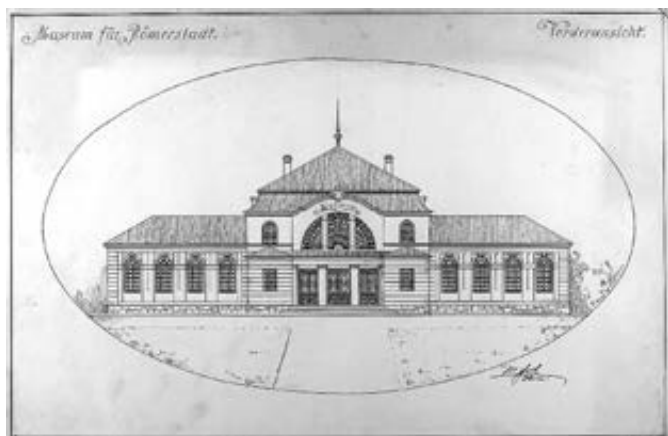
Wilhelm Ludwig, starosta a zakladatel muzea, ze sbírky Muzea v Bruntále

rý pro město v roce 1910 vytvořil plány výstavby nemocnice s nemocniční kaplí a o tři roky později vyprojektoval také nový městský hřbitov za kaplí V Lipkách. Muzejní budovu navrhl v poměrně skromné podobě, zachycené pouze na jedné kresbě tužkou. Jelikož je označena jako varianta C (*Lösung C*), jistě vzniklo návrhů více. Dochovaný zobrazuje přízemní budovu na kamenné podezdívce, zastřešenou mansardovou střechou a s šesti vysokými obdélníkovými okny v průčelí, jež uprostřed rozděluje vystupující rizalit zakončený trojúhelníkovým štítem nesoucím kartuši s vlčicí ve skoku prostřelenou šípem. Návrh nezapře stylovou podobnost s budovami a původní vstupní bránou městského hřbitova.

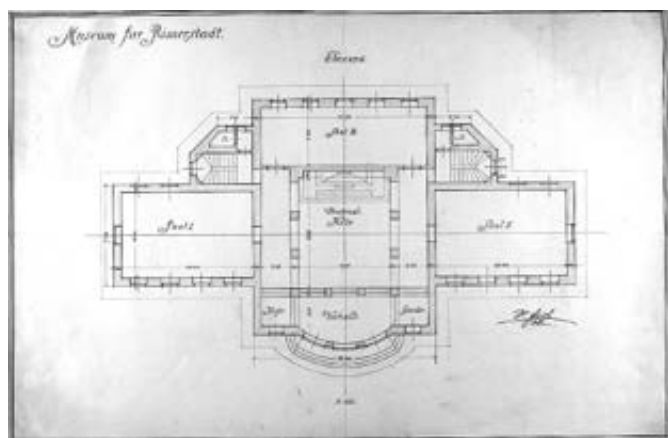
Druhé, velkorysejší pojetí pochází z pera autora, jehož podpis v ruzích nákresů zatím nemůžeme dešifrovat. Návrh rozkreslil již podrobněji v pěti výkresech: na čelní a zadní pohled, podélný řez, přízemí a první patro. Budova je mnohem větší, návštěvník by vstoupil

Návrh novostavby muzea podle Hugo Hegera, fond SOka Bruntál se sídlem v Krnově

Průčelí muzea na návrhu neznámého autora (po 1918), fond SOka Bruntál se sídlem v Krnově

První patro muzea na návrhu neznámého autora (po 1918), fond SOka Bruntál se sídlem v Krnově

jedním ze tří hlavních vstupů o patro převýšeného rizalitu do haly, vlevo by si zakoupil lístek, vpravo si odložil do šatny, poté by vešel do centrální pamětní síně s památníkem obětím první světové války (díky tomu můžeme plány datovat někdy po roce 1918), doprava, doleva a dozadu by pokračoval do sálů s expozicemi. V zadní pravé a levé části jsou umístěna dvě schodiště do prvního patra s dvěma kabinety (zřejmě depozity), pracovním kustosů a služebním bytem. Osm vysokých přízemních oken a dvojice menších v patře hlavního průčelí, v horní části polokruhových, je rozdělena dvěma sloupy stejně jako velké centrální okno v patře rizalitu, jež jako by odkazovalo k vitrážovým rozetám gotických katedrál.

Je velká škoda, že k výstavbě nové budovy městského muzea nedošlo a návrh zůstal pouze na papíře. Celé pozadí tohoto záměru s otázkami,

kami, proč se návrh nerealizoval, kde měla novostavba stát atd., je zatím předmětem bádání.

Až do druhé světové války tedy muzeum sídlilo v budově radnice. Po válce byly pečlivě inventarizované a zabalené sbírky jakožto německé programově zničeny a rozkradeny. Plánovalo se založit Vlastivědné okresní muzeum, jehož sbírky měly tvořit předměty nově nasbírané, a to především české. Dva roky před zánikem rýmařovského okresu v roce 1960 bylo však rozhodnuto o definitivním zrušení muzea a rozdělení sbírek do jiných muzejních institucí. Zřejmě na věčné časy nebylo v plánu rýmařovský prostor obohatit o muzejní svatostánek. Teprve po roce 1989 se díky velkému nasazení rýmařovského učitele a historika Mgr. Jiřího Karla a řady dobrovolníků převážně ze Sdružení pro obnovu Městského muzea v Rýmařově, následně Volného sdružení umělců Octopus, a podpore tehdejšího vedení města v čele se starostou Ing. Miroslavem Slovákem podařilo založit městské regionální muzeum s galerií pro krátkodobé, převážně výtvarné výstavy v přiděleném domě na náměstí Míru 6. Tehdy se začala psát nová historie muzea.

Podrobněji o německém muzeu, peripetích v dobách totality či znovuzaložení a činnosti českého muzea v posledních třiceti letech se zájemci dočtou v mimořádném vydání *Rýmařovského horizontu*, jež vyjde v srpnu letošního roku, krátce před zahájením výstavy o muzeu v jeho dvou galeriích Octopus a Pranyř a na rýmařovském náměstí. Díky projektu „Muzeum jubilejní“ se uskuteční nejen výstava, ale vyjde i katalog ke sbírkám muzea, odborníci na místní tradice a zvyky se zúčastní konference pořádané Muzeem Wsi Opolskiej w Opolu a navíc budou renovovány dva sály Galerie Octopus, v níž se za posledních třicet let podařilo uskutečnit přes 350 výstav.

Přestože budou dva výstavní sály muzea renovovány a bude konečně opravena střecha budovy, hlavním cílem Městského muzea Rýmařov je dosáhnout kompletní rekonstrukce podle vítězného návrhu brněnského architekta Jana Tesaře z urbanisticko-architektonické soutěže vypsané městem Rýmařovem v roce 2018. Rekonstrukce by totiž vyřešila zásadní problémy pro správný chod muzejní instituce: nevhodné dispoziční řešení vyplývající z podoby měšťanského domu, v němž muzeum sídlí, absenci bezbariérového přístupu a multifunkčního sálu pro pořádání přednášek, workshopů a konferencí, různé úrovně podlah, malou výstavní plochu a kapacitu depozit pro uložení sbírek, staré rozvody elektřiny, vody a odpadů a výrazné kolísání teploty a vlhkosti v budově, již by vyřešila vzduchotechnika, která je pro ochranu sbírkových předmětů zásadní.

Doufejme, že moderní návrh Jana Tesaře nebude mít podobný osud jako projekt Hugo Hegera a jeho kolegy a muzeum se obleče do důstojného, reprezentativního a po technické stránce správně fungujícího hávu. To ovšem závisí také na přidělení dotace z programu

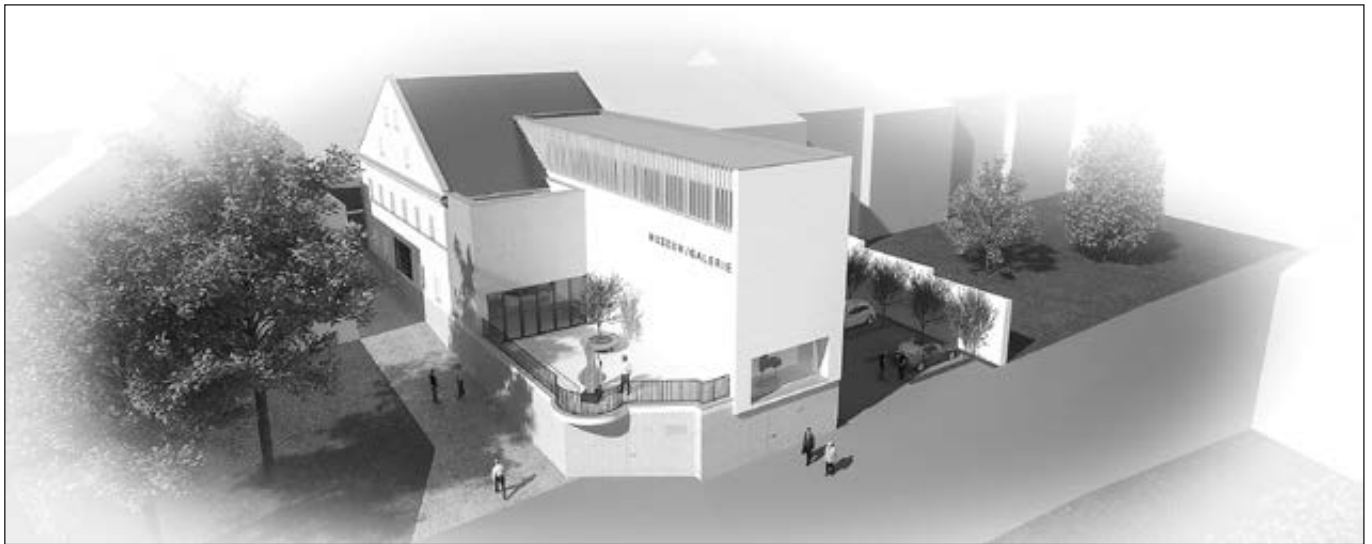

Jiří Karel zahajuje výstavu v Galerii Octopus (2006), archiv Městského muzea Rýmařov

Interreg V-A Česká republika – Polsko, v němž 85 % nákladů hradí EU a 15 % žadatel. Muzeum by si tuto šanci bezpochyby zasloužilo!

Mgr. Michal Vyhliďal
Městské muzeum Rýmařov
Foto: archiv muzea

(Zdroje: Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově; archiv Městského muzea Rýmařov; Karel, Jiří. Ludwigovo městské muzeum a osudy jeho sbírek. In Rýmařovský horizont 3/2012. Rýmařov: Středisko volného času, s. 7–8; ZN [Přikrylová, Zdenka]. Jak bude vypadat rýmařovské muzeum? In Rýmařovský horizont 10/2018. Rýmařov: Středisko volného času, 2018, s. 2; Vyhliďal, Michal – Zapletalová, Růžena. Proč je potřeba rekonstruovat budovu rýmařovského muzea. In Rýmařovský horizont 12/2018. Rýmařov: Středisko volného času, 2018, s. 14–16.)

Vizualizace rekonstruované budovy Městského muzea Rýmařov podle návrhu Jana Tesaře (2018), archiv autora

Rýmařov, nebo Římařov? Spor o český název města

Česko-německé vztahy v 19. a 20. století byly napjaté. Snaha Čechů o sebeurčení a samostatný stát vyvrcholila vznikem Československa 28. října 1918. V novém soustátí zůstali společně s Čechy a Slováky „uvězněni“ také Němci. Do česko-německých sporů, kterých bylo nespočet, spadá i debata o názvu našeho města v českém tisku.

Nejstarší známá listina, v níž je zmínka o Rýmařovu, pochází ze 14. ledna 1406. Moravský markrabě Jošt Lucemburský tímto dokumentem osvobodil město na čtyři roky od placení veškerých dávek. O den později další listinou Jošt udělil Rýmařovu stejná městská práva, jaká měly Olomouc a Brno. V obou latinsky psaných textech je užit německý název *Remerstat*. Takto je Rýmařov uveden i v listině krále Jiřího z Poděbrad z roku 1464. V česky psané listině krále Ferdinanda I. Habsburského z 19. března 1537 je pro změnu uveden jako *Rymarzow*.

Název města nebyl až do konce 19. století ustálený. Český název byl různě komolen, např. Řemařov, Romařov, Rymaržaw či Ržimaržow. Na Komenského mapě Moravy z roku 1624 se objevuje Rymařov. Nejinak je tomu i u jmen německých. Kromě zmíněného *Remerstatu* bylo užíváno i *Reumerstadt*, *Ramerstadt*, *Römer Stadt*, nebo dokonce *Raymarstat*, přičemž posledně uvedený název je zároveň nejstarším. Odkazuje na lokátora *Reymara* (*Raymara*), který mohl být zakladatelem města. Pozdější názvy včetně současného německého

Römerstadt se objevují až od 15. století, kdy zřejmě vznikly pověsti o římském založení města, protože *Römerstadt* v překladu znamená Římské město. Jednotné nebyly ani názvy latinské, kdy se v listinách objevuje například *Romestatium*, či dokonce *Romanopoleos*, v němž se zkombinovalo latinské *Romano* s řeckým *poleos*.

Nyní k samotnému sporu mezi Čechy a Němci o název města. Ilustrujme si jej na článkách z *Našince* a *Lidových novin*. Nejprve dva poněkud humorné články z *Našince* z léta 1891. Ve středu 5. srpna toho roku zde vyšel článek s názvem „Naše rovnoprávnost“. V něm se autor, pocházející z Kroměřížska, rozohnil nad tím, že nebyla doručena jeho zásilka čerstvého ovoce do Rýmařova, či jak on uvádí „Římařova“. Skončila na nádražní postě v Hulíně, odkud se dvakrát vrátila na poštovní úřad v Litenčicích (obci na Kroměřížsku). Dle pisatele byl důvod nezaslání balíčku do Rýmařova prostý: „Měla český název,“ což si autor příspěvku vyložil jako hlavní problém. Německý úředník na postě chtěl tímto způsobem „potrestati tu slovanskou přepjatost, která i do ryze německých měst zasílá české adresy“.

O týden později, ve středu 12. srpna, se v *Našinci* objevila odpověď. Jejím autorem byl někdo z nádražní pošty v Hulíně, podepsaný jako K. K., který zřejmě za ono pochybení nesl zodpovědnost. Obvinění vůči sobě komentoval tím, že „Římařov ani v lexikoně topografic-

kém pro Moravu a Slezsko, ani v lexikoně českém nebyl k nalezení“. Dotyčný K. K. se domníval, že Římařov je malá vesnice někde v Čechách a že po něm přeci nemůže nikdo žádat, aby se naučil zpaměti všechna česká i německá jména měst v Čechách a na Moravě. Co je však podstatnější, o českém názvu pro Římařov zjevně neměli jasno ani sami Češi, jak vyplývá z další odpovědi K. K.: „Uvědomuji ho (pana L. M.), že jsem zajisté tak upřímný Slovan jako on a z každé české adresy radost mám, následovně také takovým záсылkám (takto v originále – pozn. autora) nepřekážím.“ Čili nešlo o zášť německého živlu, nýbrž o prostou neznalost českého poštáka v Hulině. Z domnělého sporu česko-německého se tak ve skutečnosti stal spor česko-český. Oba pánové ovšem rozepři zahnali ještě dál, když L. M. v úvodu svého příspěvku uvádí: „Dne 18. června t. r. převzal poštovní úřad v Litenčicích (na Moravě) ode mne záсылku ku dopravě do Římařova (v Německu!).“ K. K. mu ve své odpovědi hned na úvod vrací: „Panu pisateli zmíněné zprávy v čísle 90. a zasláteli poštovní záсылky do Římařova (v Německu!) správně Rýmařova (na Moravě).“

Česko-německý a česko-český spor o název města se táhl dál a některým nebyl název Rýmařov po chuti ani po vzniku Československa. Brněnský bohemista, literární historik a redaktor Lidových novin Pavel Váša uveřejnil 16. srpna 1922 ve zmíněném periodiku krátkou úvahu s názvem „Římařov či Rýmařov?“. V témže roce totiž Místopisná komise, kterou zřídila moravská zemská správa, navrhla, aby pro věci úřední zněl český název „Římařov“, protože takto (Rzimarzow) bylo město poprvé česky zmíněno v moravských zemských

deskách v roce 1406. Německé Römerstadt, což Váša považuje za „cizí jméno“, mělo být dle návrhu komise zachováno, ale „poločeské Římařov není nutné udržovat“.

Nicméně šlo o menšinový názor českých nacionalistů. Proti byla například organizace Národní jednota, která se za název Rýmařov postavila s tím, že „tento název je zvučnější“ a odkazuje na lokátora Reymara (Rýmara), zatímco v případě vyřknutí slova Římařov „má člověk plnou pusou písmena ř“. Tuto odpověď Pavel Váša vyvrací s tím, že proč by pro Čechy měl být problém vyslovit Římařov, když mají ve slovní zásobě například slovo řeřicha. Závěrem své úvahy Váša uvádí: „České pojmenování německého města Römerstadt bylo a je Římařov.“ Snahy těchto poněkud radikálních bohemistů však byly marné. Prvorepublikové správní orgány nikdy ke změně úředního názvu města nesáhly, proto nyní žijeme v Rýmařově.

Mgr. Tomáš Lašák

Městské muzeum Rýmařov

(Zdroje: L. M. *Naše rovnoprávnost*. In *Našinec*, roč. 27, č. 90, s. 3–4, vyd. 5. 8. 1891; K. K. *Ke zprávě Naše rovnoprávnost*. In *Našinec*, roč. 27, č. 93, s. 3, vyd. 12. 8. 1891; Bartoš, J. – Schulz, J. – Trapl, M. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. Svazek IV – okresy Šumperk, Zábřeh, Rýmařov. Ostrava, 1974; Pinkava, V. *Unčovský a Rýmařovský okres*. Brno, 1922; Turek, A. a kol. *autorů. Místopisný rejstřík obcí českého Slezska a severní Moravy*. Opava, 2004; Váša, P. *Římařov či Rýmařov?* In *Lidové noviny*, roč. 30, č. 407, s. 5, vyd. 16. 8. 1922.)

Městská knihovna Rýmařov

Citát: Nic se neděje bez nás.

František Hrubín

(Nejen) literární výročí

1. 3. 1971	zemř. František Hrubín , spisovatel (nar. 17. 9. 1910) – 50. výročí úmrtí	malíř (zemř. 24. 7. 1971) – 130. výročí narození	
2. 3.	Mezinárodní den boje spisovatelů za mír – vyhlásilo sdružení PEN klub v roce 1984	21. 3. Světový den poezie – vyhlásilo UNESCO od roku 1999	
5. 3. 1951	zemř. Jiří Karásek ze Lvovic , spisovatel (nar. 24. 1. 1871) – 70. výročí úmrtí	25. 3. 1801	zemř. Novalis , vl. jm. Friedrich Leopold von Hardenberg, německý spisovatel (nar. 2. 5. 1772) – 220. výročí úmrtí
6. 3. 1951	nar. Milan Hlavsa , hudebník (zemř. 5. 1. 2001) – 70. výročí narození	25. 3. 1881	nar. Béla Bartók , maďarský skladatel (zemř. 26. 9. 1945) – 140. výročí narození
7. 3.	Památný den ČR – výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka v roce 1850	26. 3. 1911	nar. Tennessee Williams , americký spisovatel (zemř. 25. 2. 1983) – 110. výročí narození
8. 3.	Mezinárodní den žen – výročí demonstrace newyorských švadlen v roce 1909, slaví se od roku 1911	27. 3. 1871	nar. Heinrich Mann , německý spisovatel (zemř. 12. 3. 1950) – 150. výročí narození
8. 3. 1731	zemř. Ferdinand Maxmilián Brokof , sochař (nar. 12. 9. 1688) – 290. výročí úmrtí	28. 3. Významný den ČR – Den učitelů – výročí narození J. A. Komenského	
10. 3.	Den solidarity s Tibetem – výročí povstání Tibetanů proti čínské nadvládě v roce 1959	28. 3. 1881	zemř. Modest Petrovič Musorgskij , ruský skladatel (nar. 21. 3. 1839) – 140. výročí úmrtí
12. 3.	Významný den ČR – Den přístupu ČR k Severoatlantické smlouvě (NATO) v roce 1999	28. 3. 1941	zemř. Adeline Virginia Woolfová , anglická spisovatelka (nar. 25. 1. 1882) – 80. výročí úmrtí
14. 3. 1681	nar. Georg Philipp Telemann , německý skladatel (zemř. 25. 6. 1767) – 340. výročí narození	29. 3. 1941	zemř. František Topič , nakladatel (nar. 20. 11. 1858) – 80. výročí úmrtí
16. 3. 1941	nar. Bernardo Bertolucci , italský režisér (zemř. 26. 11. 2018) – 80. výročí narození	31. 3. 1631	zemř. John Donne , anglický básník a kazatel (nar. mezi 24. 1. a 19. 6. 1572) – 390. výročí úmrtí
16. 3. 1961	zemř. Václav Talich , dirigent (nar. 28. 5. 1883) – 60. výročí úmrtí		
19. 3. 1891	nar. Josef Šíma ,		

Čtenářská výzva

Rýmařovská knihovna se opět zapojila do Čtenářské výzvy, kterou pořádá web Databazeknih.cz. Smyslem výzvy je objevovat knihy hrou. Stačí přečíst dvacet knižních titulů podle dvaceti pokynů. Ty najdete na webu Databazeknih.cz, na našem facebooku a webových stránkách knihovnyrmarov.cz.

Kniha obsahující ilustrace Haruki Murakami – Kat Menschik

Letošní Čtenářská výzva přišla s kritérii, jejichž splnění pro mě možná bude trochu oříšek. Rozhodně tomu tak ale není hned u druhého z nich – *knihy obsahující ilustrace*.

Pojem ilustrace je dobře známý, jde o výtvarný doprovod textu, který má doplnit, osvětlit, umocnit text. Pravděpodobně všichni pokládáme ilustrace u knih pro menší děti za zásadní a rovnocenné textu. Česká tradice knižní ilustrace je v nás pevně zakotvena a určitě každý si vybaví nějakou oblíbenou knihu z dětství a její obrázky. Současná tvorba je podle mého názoru velice zajímavá a stojí za to se jí při výběru knih pro děti věnovat. Ilustrace v malých čtenářích probouzejí představivost a snad i vlastní tvořivost, mohou je inspirovat množstvím používaných technik, které se neomezují jen na tradiční kresby a malby, ale děti se v knížkách běžně setkají i s fotografiemi, kolážemi, výšivkami...

Vždycky mě potěší, když se i vydavatelé knih pro dospělé rozhodnou doplnit text ilustrací a připraví tím čtenáři dvojité potěšení. V rýmařovské knihovně jsem narazila na malou řadu próz oblíbeného japonského spisovatele Haruki Murakamiho, v níž ilustrace s textem

MURAKAMI, H. *Podivná knihovna*. Praha: Odeon, 2014, s. 43.

MURAKAMI, H. *Spánek*. Praha: Odeon, 2013, s. 9.

dokonale komunikují. Murakamiho známe díky jeho žánrově nezařaditelným, na hranici reality balancujícím románům. Jeho ilustrované texty *Podivná knihovna*, *Spánek*, *Birthday girl* a *Útok na pekárnu* jsou takové čtenářské jednohubky, které zvládnete přečíst za večer. Všechny jsou chytré, vtipné, čtivé, neotřelé a vedou k přemýšlení, jak jsme u autora zvyklí.

Jsme vtaženi do záhadného bludiště knihovny, kterým prochází mladík vracející knihy. Nečekaně ho doprovází ovčí mužik a dívka, která mlčí... Jsme svědky příběhu zdánlivě obyčejné ženy v domácnosti, jejíž zaběhnutý stereotyp ruší patologická neschopnost spát a jejíž noční život připomíná výlety do mimosmyslového prostoru. Oslavíme dvacáté narozeniny s dívkou, která je překvapena zvláštní nabídkou postaršího noblesního muže, jenž jí splní přání, které nebude možné vzít nikdy zpět... Poslední uvedená kniha přináší dva příběhy, které spojuje téma nezvladatelného, krutého hladu. Dozvíme se, jak to dopadlo s lupiči v pekárně a jakou roli v loupeži hrají Wagnerovy opery.

Ilustrace ke všem knihám velice citlivě a s pochopením textu vytvořila známá německá výtvarnice Kat Menschik. Kromě ilustrací

se věnuje i komiksově tvorbě a spolupracuje s novinami a časopisy. Netroufám si přesně určit zvolenou techniku, ale předpokládám, že jde o grafiku s použitím počítačových programů. Knihy doporučuji

ke čtení všechny čtyři; přesvědčíte se, jak dobře se ilustrace s textem mohou doplňovat, existovat symbioticky.

Petra Klimentová
Městská knihovna Rýmařov

Další tipy na knihy obsahující ilustrace:

Filip Rožek: Gump – pes, který naučil lidi žít
Vojtěch Matocha: Prašina
Ladislav Zibura: Prázdniny v Evropě
Petra Soukupová: Marta v roce vetřelce

Jean Giono: Muž, který sázel stromy
Pavel Bušta: Lobotomik
Petra Dvořáková: Vrány
Khaled Hosseini: Mořská modlitba

Patrick Ness: Volání netvora
Anna Geislerová: P. S.
Miloš Urban: Boletus Arcanus
Jan Štifter: Světlo z Pauliny

Čtenářská výzva pro děti školní rok 2020/2021

1. Kniha od britského spisovatele
2. Kniha o přírodě
3. Kniha, která má na obálce zvíře
4. Kniha, ve které se řeší záhada
5. Kniha o přátelství
6. Kniha, jejíž autorkou je žena
7. Strašidelná kniha
8. Kniha od tvého oblíbeného spisovatele
9. Kniha s otázkou v názvu
10. Dobrodružný román
11. Kniha, jejíž děj se odehrává v cizích krajích
12. Kniha, která má v názvu 3 slova
13. Kniha s fantasy námětem
14. Kniha, na jejíž obálce je žlutá barva
15. Kniha, o které mluvila paní učitelka

Čtenářská výzva 2021

Chcete objevit zábavnou formou nové a zajímavé knihy?
Chcete čelit výzvě? Přečtete 20 knih podle 20 daných témat.

1. Kniha z lékařského prostředí	11. Kniha, kterou po přečtení někomu darujete
2. Kniha obsahující ilustrace	12. Kniha, jejíž děj se odehrává na vesnici
3. Kniha, která je vyprávěna retrospektivně	13. Kniha, jejíž název se skládá z 21 písmen
4. Kniha, ve které se objevují nadpřirozené postavy	14. Kniha s pružnou obálkou
5. Kniha vydaná před sto a více lety	15. Kniha, jejíž název je i jménem hlavní postavy
6. Kniha, která je (byla) v některé zemi zakázaná	16. Kniha do 15. místa v některém žebříčku na Databázi knih
7. Kniha, která má v názvu část lidského těla	17. Kniha poprvé vydaná v roce 2021
8. Kniha, ve které hraje důležitou roli dopis	18. Kniha z prostředí, ve kterém bych se nechtěl(a) ocitnout
9. Kniha, kterou jste objevili díky Databázi knih	19. Kniha, která má na obálce srdce
10. Kniha o známé české osobnosti	20. Kniha, jejíž hlavní hrdina pracuje se zvířaty

Databazeknih.cz
...VŠE KNIHĚ SVĚT

www.ctenarskavyzva.cz

Biblioschránka není kontejner

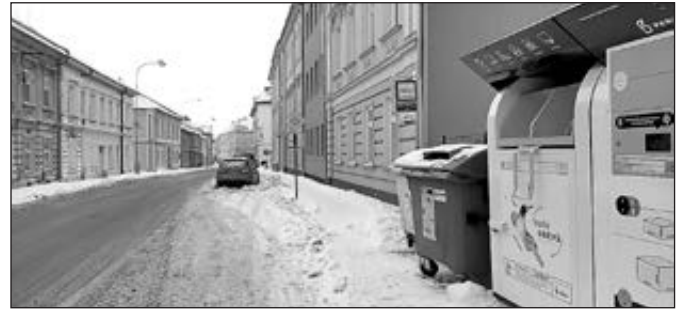
Loni pořídila rýmařovská knihovna biblioschránku, box sloužící k samoobslužnému vracení vypůjčených knížek a časopisů. Hned od prvních dnů ji začali čtenáři pravidelně využívat a svůj smysl bohatě naplnila v podmínkách protipandemických opatření, která během loňského i letošního roku značně omezila provoz knihovny. Jsme rádi, že se naši čtenáři naučili biblioschránku používat. Připomínáme ale, že box slouží výhradně pro vracení zapůjčených knih a časopisů, nikoliv k odkládání nepotřebných knížek ze soukromých knihovniček. Rýmařovská knihovna je pravidelně dotazována, zda přijímá knihy z pozůstalosti apod. Odpověď zní „ne“, naše kapacita je omezená a prio-

ritou je pravidelný nákup novinek.

Knihovna není archiv a biblioschránka není kontejner. Proto žádáme „dárce“, aby vlastní vyřazené knížky do biblioschránky nevhazovali. Pokud se jich chtějí smysluplně zbavit, mohou je nabídnout antikvariátu nebo jednoduše vhodit do kontejneru, který byl nedávno instalován na Sokolovské ulici. Ten je určen k odběru vyřazeného oblečení, hraček, ale i knih.

*Fota a text: Zdenka Přikrylová
Městská knihovna Rýmařov*

Výpůjčky objednávejte telefonicky nebo e-mailem

Dle nařízení vlády jsou od 15. února v knihovnách povolena výdejní okénka. Knižky, časopisy, audioknihy a stolní hry z rýmařovské knihovny si můžete objednat na tel. 778 532 965 nebo prostřednictvím e-mailu dospela@knihovnarymarov.cz a vyzvednout po předchozí domluvě u hlavního vchodu do knihovny. Přečtené knihy

a časopisy vracejte do biblioschránky, která je umístěna před knihovnou, hry a audioknihy předějte knihovnicím u hlavního vchodu do knihovny. Dodržujte prosím protiepidemická opatření, především nutnost zakrýtí nosu a úst.

*Zdenka Přikrylová
Městská knihovna Rýmařov*

Z okolních měst a obcí

Mladý chemik

Celostátní soutěž Hledáme nejlepšího mladého chemika ČR je navzdory nepříznivé epidemiologické situaci v plném proudu. Krajské kolo proběhlo 26. ledna.

Na vypracování on-line testu měli soutěžící 70 minut. Součástí testu, který obsahoval 34 cvičení, byly chemické výpočty, úpravy rovnic, chemické hádanky a mnoho dalších zapeklitých úkolů. Celkem mohli soutěžící získat 100 bodů. Již devátý ročník celorepublikové soutěže je rozdělen na čtyři kola – školní, krajské, regionální a republikové. Školní jsme zvládli ještě prezenčně v říjnu. Z něj do krajského kola postupují vždy tři nejlepší žáci školy. Za naši školu v krajském kole soutěžili Kateřina Bartozelová, Petr Oliš a Miroslav Loukota, všichni z 9. A.

V Moravskoslezském kraji se 26. ledna utkalo 117 žáků z více než 40 škol kraje. Všichni soutěžící si zaslouží opravdu velkou pochvalu. Vždyť se připravovali ve svém volném čase, opakovali látku z 8. třídy, doháněli rovnice... A zvládli to! Ze 117 soutěžících skončil Miroslav Loukota na pěkném 67. místě s 53 body. Nádherný výsledek a postup do regionálního kola vybojovala Kateřina Bartozelová, která získala 74 bodů a obsadila dělené 22.–24. místo. A Petr Oliš se

získem 80 bodů obsadil dělené 13.–14. místo! Samozřejmě i on postupuje do dalšího kola. Gratulujeme a držíme palce v dalších kolech přírodovědných soutěží.

*Mgr. Květa Děrdová
ZŠ Břidličná
Foto: pixabay.com*

**RECYKLO
HRANÍ** ANEB
UKLIĎME SI SVĚT

Celkem 336 škol z celé republiky se na podzim 2020 zapojilo do kampaně se soutěží ve sběru vysloužilých baterií. Tato akce je pravidelně součástí programu Recyklohraní, ve kterém je naše škola zapojena již 13 let.

Společně školy vybraly 17 252 kg baterií. Z toho se podařilo získat 11 214 kg kovanostných surovin, z tužkových baterií především ocel,

ZŠ Břidličná slavila úspěch ve sběru baterií

zinek, mangan, nikl a měď, z dalších typů také olovo, kadmium, kobalt nebo stříbro. Jejich opětovným využitím chráníme přírodu před zbytečnou těžbou nerostných surovin.

V každém kraji byly v rámci soutěže vyhodnoceny dvě nejlepší školy v přepočtu kilogramů vybraných baterií na žáka a pak ještě dvě nejlepší školy v absolutním množství odevzdaných baterií. Za odměnu dostaly poukázky na nákup zboží dle vlastního výběru v nákupním řetězci Kaufland.

A jak to dopadlo v Moravskoslezském kraji? Základní škola Břidličná získala druhé místo, žáci vybrali celkem 204 kg baterií, a získali tak poukázku v hodnotě 1 500 korun. Gratulujeme k výsledku a zdáme všechny: nevyhazujte baterie, staré mobily a drobné elektro. Jakmile se situace umoudří a my se opět budeme setkávat ve škole, určitě zabojujeme i v jarním kole.

*Mgr. Květa Děrdová
koordinátorka EVVO*

Organizace a spolky

Moravskoslezský
kraj

Rýmařovsko
SDRUŽENÍ OBČÍ

Obce řeší, co dál s odpady

Sdružení obcí Rýmařovska aktivně působí v našem regionu již od roku 2004. Jeho území tvoří 14 obcí a několik z nich se nachází v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Ochrana přírody a krajiny je pro představitele našich obcí velmi důležitá a nedílnou součástí péče o životní prostředí je i odpadové hospodářství. Společnými silami se nám podařilo během posledních let realizovat několik projektů, které měly pomoci zvýšit třídění odpadů v našich obcích. Příkladem úspěšných projektů je vybudování sběrných míst v 13 obcích mikroregionu, nákup nových nádob na separovaný odpad, nákup kompostérů a štěpkovačů do obcí mikroregionu atd.

Stále se však nedaří výrazně snížit množství směsného komunálního odpadu, a většina obcí je tak nucena přistoupit ke zvyšování poplatku za odpady. Je nezbytné zabývat se touto problematikou a zefektivnit systém nakládání s odpady i v návaznosti na nový zákon o odpadech, který platí od letošního roku. Ten ukládá obcím povinnost ukončit odvoz odpadů na skládky do roku 2030. Při dnešním množství odpadu, který se netřídí, se však tento cíl zdá nemožný. Obce si tak kladou

otázku, jak dál, co dělat jinak a lépe.

To byl také důvod, proč Sdružení obcí Rýmařovska podalo žádost o dotaci na studii optimalizace systému nakládání s odpady v jednotlivých obcích mikroregionu Rýmařovska. Bylo úspěšné a získalo dotaci od Moravskoslezského kraje ve výši 190 000 korun. Hlavním cílem dokumentu bude připravit se na novou legislativu, která směřuje ke zvýšení třídění a recyklace odpadů a odklonu od skládkování. Studie by měla navrhnout, jaká opatření zavést, jak zefektivnit odpadové hospodářství v jednotlivých obcích a městech Rýmařovska, zda je pokrytí nádobami na tříděný odpad dostatečné, jak ještě více motivovat občany k tomu, aby třídili odpad, a to od nejmladší generace až po nejstarší.

Studie se bude zpracovávat do června tohoto roku, vedení Sdružení obcí Rýmařovska a všichni starostové členských obcí doufají, že dokument přinese očekávaný efekt a bude přínosem v oblasti odpadového hospodářství na Rýmařovsku.

*Ing. Nikola Pohanělová
projektová manažerka SOR a MAS Rýmařovsko*

Zámek Janovice

Průvodce nebo společník?

Průvodcovské služby na významných sídlech mají dlouhou tradici. V Evropě existují zmínky o poskytovaných průvodcovských službách už v denících šlechticů z jejich kavalerijských cest v 17. a 18. století. Nejčastěji byla navštěvována Itálie díky množství antických památek, ale také renesanční a barokní architektury. Kromě popisu památek, sídel a architektury se v denících objevují poznámky zmiňující poskytovaný výklad, vydané knihy o architektuře a umění či samotné průvodce. Průvodci byli buď samotní majitelé, rádi se chlubící svým zajímavým sídlem, nebo malíři, architekti, případně správci zámeckých sbírek.

Na našem území se průvodcovská služba začala objevovat se založením společnosti Vlasteneckých přátel umění v roce 1796 a její obrazárny v Černínském paláci v Praze. Za vznikem společnosti stálo několik šlechtických rodů a zápůjčky uměleckých děl z jejich soukromých sbírek. Obrazárnu tehdy návštěvníky provázel kustod Josef Karel Burde (1779–1848) ve stanovené návštěvní době, případně na vyžádání.

Jednou z prvních zpřístupněných památek se v roce 1801 stal hrad Frýdlant v Čechách díky jeho uměnímilovným majitelům Clam-Gallasům, kteří v jeho prostorách budovali portrétní galerii majitelů panství a zbrojnicí. Založili tak první hradní muzeum ve střední

Pohled na Frýdlant. Karel Postl (1796–1818), kolem roku 1800

Evropě. Díky doporučení Františka Palackého (1798–1876) pozval v polovině 19. století na Frýdlant tehdejší majitel Eduard Clam-Gallas (1805–1891) archiváře a historika Karla Jaromíra Erbena (1811–1870) a vyzval jej ke zpracování archivu a k vytvoření průvodcovského textu s důrazem na památku Albrechta z Valdštejna, jednoho z nejznámějších majitelů Frýdlantu.

Během 19. století bylo zpřístupněno několik dalších památek, napří-

klad hrad Krivoklát, Točnick, Buchlov, Úsov. O tom, jak probíhaly prohlídky a vypadala prezentace sbírek, se dovídáme z dochovaných návštěvních nebo služebních řádů. Ty jasně definovaly požadavky na vzhled a chování průvodců, ale také návštěvníků.

V období mezi první a druhou světovou válkou se dál rozšiřoval počet zpřístupněných památek. Návštěvníci mohli vidět především prostory společenské a reprezentační, soukromé pokoje majitelů sídla byly nepřístupné. Průvodci byli placeni majiteli sídla a návštěvní řády schvalovalo tehdejší ministerstvo školství a národní osvěty.

Během 2. světové války byla většina památek uzavřena a byly využívány Německou říší. Fondy hradů a zámků vysoké umělecké hodnoty průběžně procházeli nacisté s cílem vytvořit muzeum německého umění v Linci. Mnohá umělecká díla se dostala do soukromých sbírek a dodnes se nenašla.

Po skončení 2. světové války se kvůli konfiskacím část hradů a zámků dostala do státního vlastnictví. V roce 1946 vznikla Národní kulturní komise, která fungovala jako orgán památkové péče, jenž postupně přebíral zkonfiskované objekty. Na začátku jich bylo 47 a jejich počet rostl. Pozornost Národní kulturní komise byla zaměřena nejen na hrady a zámky, jejich mobiliární fondy, ale také na průvodcovské texty a návštěvnícky provoz.

Po zrušení Národní kulturní komise v roce 1951 převzala zestátněné objekty Státní památková správa. V tomto období vzniká jeden z metodických pokynů pro plnění průvodcovských služeb, z něhož se dá čerpat dodnes. Na konci 70. let 20. století vznikla při Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze Komise pro posuzování průvodcovské činnosti a v roce 1982 vznikl Metodický návod

pro průvodcovskou službu na památkových objektech určených ke kulturně výchovnému využití v ČSR. V návodu byly stanoveny podmínky a rady k výběru průvodců, jejich vzdělávání, kontrole a jako optimální průvodcovský text byl doporučen tzv. scénářový typ textu, obsahující v levé části hlavní text a v pravé části doplňující informace.

Po roce 1989 přešla část objektů do soukromého vlastnictví a změnami prošla i péče o průvodce, neboť byla zcela ponechána na správu jednotlivých objektů.

Co by měl umět kvalitní průvodce? Kromě příjemného vystupování a hlasového projevu by měl zvládnout pracovat s průvodcovským textem podle aktuální skupiny návštěvníků, reagovat na případné dotazy a podněty od návštěvníků, ale také zvládat mimořádné situace, které mohou kdykoliv nastat, např. nevolnost návštěvníka, rušící malé děti, nevybíravé a agresivní chování návštěvníků. Průvodce zároveň dohlíží na bezpečnost prohlídkové trasy a jednotlivých exponátů, chrání bezpečnost sebe a návštěvníků, např. upozorňuje na rizikový terén, schody, snížené podhledy atd.

Mění se potřeby a požadavky návštěvníků památek nutí hledat nové způsoby prezentace a interpretace památek, přesto provázení živým průvodcem k prohlídkám stále patří a nevyklučuje ani kombinaci s novými technologiemi a trendy.

Jak jste na tom vy, preferujete živého průvodce, nebo audioprůvodce a volnou prohlídku památky?

Mgr. Jitka Slaná

kastelánka Státního zámku Janovice u Rýmařova

Foto: www.hrady-zriceniny.cz

Moravskoslezský kraj informuje

Rok 2020: Covidapokalypsa cestovního ruchu

Po rekordním roce 2019, kdy do Moravskoslezského kraje přicestoval poprvé v historii více než milion návštěvníků, nastal zlom. Po mnohalejším nárůstu přišel kvůli koronavirové krizi propad. V roce 2020 klesla návštěvnost kraje oproti předešlému roku o necelých 40 %. Celostátní meziroční pokles byl dokonce 51 %.

„Rok 2020 začal z hlediska příjezdového cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji velmi slibně. V lednu a únoru se v hromadných ubytovacích zařízeních ubytovalo o 15 tisíc návštěvníků více než ve stejném období o rok dříve. Přesto nám koronavirová krize udělala tlustou čáru přes rozpočet. Návštěvnost našeho kraje i zbytku republiky potvrzuje, jak náročný rok za sebou turismus má,“ uvedl náměs-

tek hejtmana Moravskoslezského kraje pro regionální rozvoj a cestovní ruch Jan Krkoška a upřesnil, že meziročně návštěvnost našeho regionu poklesla o 39,5 %. V hromadných ubytovacích zařízeních si v roce 2020 zaplatilo pobyt 615 685 hostů, což bylo o 400 061 méně než v roce 2019.

„Číslo nám nepomohlo dorovnat ani uvolnění restrikcí v letních měsících, které vedlo k obrovskému zájmu o dovolenou v Česku. O více než pět procent vzrostl zájem o turistickou oblast Beskydy – Valašsko. Oblast Jeseníky – východ nalákala v červenci, srpnu a září oproti předchozímu letnímu kvartálu o skoro devět procent více výletníků. Dokonce i celoroční průměrný počet nocí, kdy se u nás turisté zdrželi, se z 2,8 zvýšil na celé 3 noci. Přesto se na turismu těch 128 dní, kdy bylo v minulém roce omezeno poskytování ubytovacích služeb, hodně podepsalo,“ řekl náměs-

tek hejtmana Jan Krkoška.

I přes složitou situaci bylo v Moravskoslezském kraji realizováno na poli turismu mnoho skvělých projektů. Ať už šlo o vstupy do atrakivit zdarma nebo mediální kampaň Máme světový kraj. „Po loňském úspěchu prvního ročníku soutěže Cen cestovního ruchu Moravskoslezského kraje jsme se rozhodli uspořádat i druhý ročník. Také prostřednictvím této ankety bychom chtěli kvalitní projekty ocenit a subjekty v cestovním ruchu v této nelehké době alespoň trochu motivovat,“ sdělil ředitel destinační společnosti Moravian-Silesian Tourism David Karčmář a doplnil, že o vítězích může až do 28. února rozhodnout také veřejnost svým hlasováním. Výsledky soutěže a výherci Cen cestovního ruchu 2020 budou zveřejněni na jaře 2021.

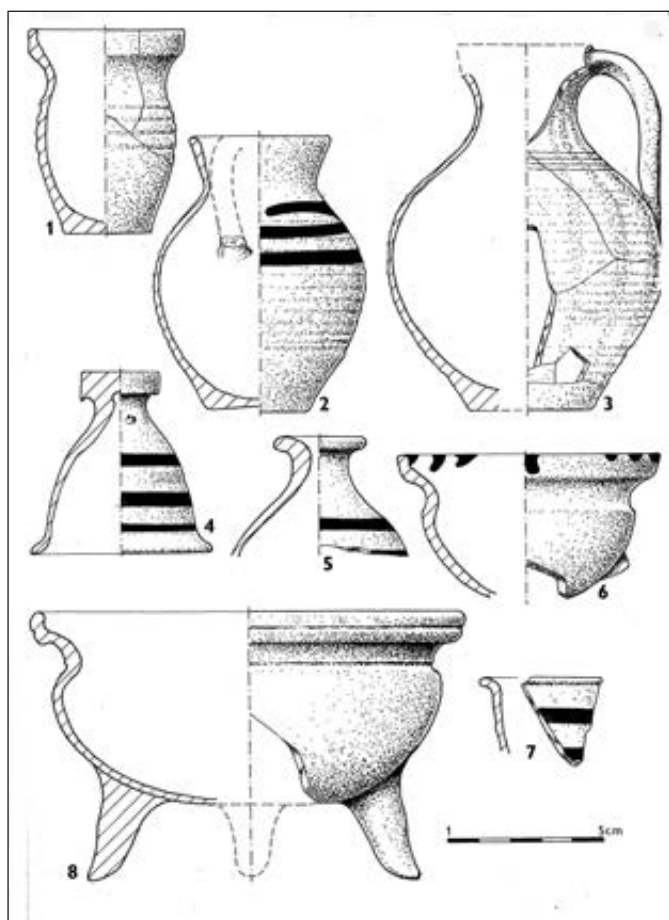
*Foto a text: Mgr. Nikola Birklenová
tisková mluvčí
odbor kancelář hejtmana kraje*

Z historie

Vzácná a unikátní keramika a jiné nálezy z archeologických lokalit Rýmařovska

4. Krásná keramika rýmařovské vrcholné gotiky

1. Keramika s kaolinitem (Hrádek, předměstská osada, Burgetův statek, 1270–1350)

Pro každého, kdo se zabývá archeologií středověku, je starší lucemburské období jednou z nejpřitažlivějších etap vývoje hrnčářského zboží (u nás s převahou světlé keramiky). Poskytuje doslova zeň úžasných nápadů, rozmach uměleckého citění mistrů hrnčářů, nových tvarů a výzdoby v dřívě ani později nebývalé rozmanitosti a nádheře. Nádobí nemělo být jen funkční, ale též krásné.

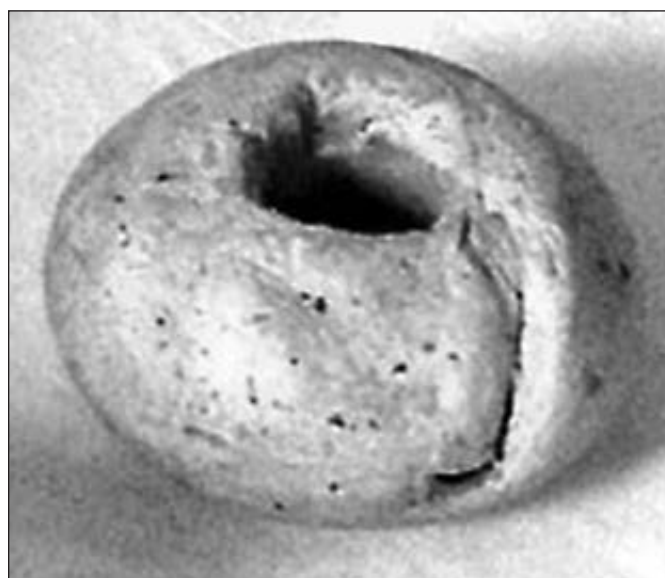
Spolu s běžnou, tvarově pestrou kuchyňskou a stolní hrnčinou, která ještě rozvíjela některé středomoravské prvky pozdně hradištních forem a obsahovala či přebírala od 2. půle 13. století řadu detailů z dílen kolonistů, se objevují na Hrádku vzácná a na svou dobu až neuvěřitelně půvabná díla hrnčírů. Přibyla bílá a šedá tenkostěnná keramika, jejíž tajemství spočívá v užití kaolinitických jílů. Hlíny, jež nepatří k obvyklým, se však v potřebném množství vyskytují na řadě míst jesenického podhůří v prostoru Dlouholoučska, na Jesenicku, ve Vidnavě (lom Blumenberg), Červené Vodě, na Šumpersku, ba i na Opavsku. Další najdeme na střední Moravě, na Lošticku, Olomoucku a Tovačovsku. Nelze tedy vyloučit přítomnost výrobců jedinečných nádob v některé z nepříliš vzdálených hrnčírů. Stejně zboží se sice objevuje i při jiných moravských výzkumech, vždy se však jedná o zanedbatelné množství zlomků miniatur. Pro odlišnost a nízký počet se zdánlivě nevýznamný okrajový jev nepublikuje. U nás jich naopak nacházíme nemálo na Hrádku, méně na Burgetově statku, Strálku i Bezručově ulici. Na Hrádku se navíc objevují jinde neznámá (neuváděná?) torza středně velkých nádob dokonalých tvarů ze stejné hmoty.

Hlína má neobyčejně jemnou strukturu a k tvárlivosti přispívá vyšší obsah oxidu hlinitého (15–25 % Al_2O_3). Dostatečně zásaditý obsah hmoty zajistil perfektní ohnivzdornost a při makroskopickém zkoumání lomu minimální až neznatelnou poréznost. Při hnětení hlíněného těsta se pečlivě vybraly větší součásti a zbylé při rozplavování hlíny klesly ke dnu v kádích. Dokonale upravená hmota umožnila modelaci nápadně tenkých stěn nádob (0,3–5 mm u dna), jež v některých případech konkurovaly síle vaječné skořápky.

Podle způsobu pálení se vyráběly tři typy keramiky. Největší množství se vypalovalo v oxidačních pecích (za přístupu vzduchu) do oslnivě bílých až krémových tónů s lomem, jenž se neliší od hladkého povrchu. Druhá, menší skupina je vypálena v redukčních pecích (bez přístupu vzduchu, výpal 10–12 hod.) do odstínů šedi až modrošedých se světlejším lomem. Nejmenší skupina je pálena stejně, ale používá se navíc zakuřování. Na konci výpalu se ještě horká nádoba potřela směsí octa a sazí, uhlík z kouře pronikl do střepe a pálení pokračovalo. Šedý povrch pak dostal honosný kovový lesk. Keltové a lidové hrnčírů výrobky potuhovali a vypálili s obdobným efektem.

Všechny nádoby mají na dně lasturovitou stopu po odříznutí (nožem či drátem) z plochy disku rychloobrátkového kruhu. Standardním dekorem jsou svazky či plochy rýh, žlábků a vývalků jako u ostatní dobové keramiky. Některé světlé nádoby zdobí vodorovné červeně malované linky, výjimečně kolečka, šikmé tahy v těle či sprovité linie na okraji i kříže. Výjimečně najdeme uvnitř drobného rendlíčku mírně zažloutlou polevu. Třebaže kaolinitické jily naší oblasti nemají dostatečnou kvalitu k výrobě porcelánu, zůstává faktem, že elegantní zboží je jeho předchůdcem či aspoň zábleskem.

Nejstarší nálezy bílého kaolinitického zboží vydala předměstská osada na Bezručově ulici v době příchodu německých kolonistů po roce 1260. Na Bezručově ulici je nejstarším předmětem velký bílý přeslen užívaný před rokem 1250 (obr. 2). O něco mladší nádoby pocházejí z let 1260–1300: drobný kalíšek (obr. 1/1, obr. 3) možná na voňavku, vonnou mast, lék či na hraní, obdoba je velmi vzácná i v Německu. Následuje zlomek červeně malované lahvičky asi podobného účelu (obr. 1/5) a okraje červeně malovaných zvonečků (obr. 1/7). Patří sem i zlomek okraje a kupy poháru z Burgetova statku. Nejvíce exemplářů vydal Hrádek z vrstvy let 1300–1350:

2. Přeslen, v Rýmařově nejstarší výrobek z kaolinitické hlíny (Bezručova ul., před 1250)

červeně malovaný (jasný odstín rudé) miniaturní džbánek (obr. 1/2, obr. 4, hračka?) s neuvěřitelně tenkými stěnami, který se rozpadl při otřesu, jenž před nedávnem způsobil trapný teroristický útok na nedalekou radnici, okraj, zvoneček (obr. 1/4), světlá nezdobená keramika a drobné bílé trojnožky, poklička s ouškem z dílny bronzo-
zolitce (obr. 1/6, Burgetův statek).

K nejhezčím ukázkám patří soubor zlomků džbánů bílé a jemně nažloutlé barvy dosud bez jakékoli paralely na jiné české či moravské lokalitě. Dostatek úlomků dovolil celkovou kresebnou rekonstrukci dvou z nich (1300–1400): džbánu s téměř kulovitým tělem s dalším okrajem srovnatelného tovaru a druhý honosný kus s širokým hrdlem a fragmenty bílé a šedé analogické keramiky. Obdobný kus najdeme i na stole krále Václava IV.

Málo obvyklými předměty jsou keramické zvonky (obr. 1/4, 5; obr. 5) s hliněnými srdíčky uvázanými na motouzku v otvoru pod

3. Drobná nádobka (viz 1/1) z kaolinitu (Bezručova ul., 1260–1290)

uchopovacím knoflíkem (obdobou držadel poklic). Ověřili jsme si, že je jejich zvuk neobvyklý a dostatečně pronikavý. Spolu s dalšími desítkami obdobných zvonečků je uvázali na provaz a určili k plašení zvířat při měšťanských honech či za odměnu povolených akcí vesničanů. Honci zvonili na okraji lesa a zvířata vyděšená neznámým zvukem prchala na opačnou stranu, kde je čekaly nastražené sítě, do nichž se srnci, srny se zajíci či králíky i liškami, veverkami a dalšími zaplétali. Vyděšené tvory lovci chytali a dobýjeli. K podobnému lovu se šlechta nikdy nesnížila, považovala jej za plebejský, odporný a odsouzeníhodný. Na panský hon se spoustou rituálů se pohlíželo jako na rovnocenný souboj člověka se zvířetem (jelenem, medvědem, kancem), který vždy nekončil vítězstvím aristokrata. Pokud zvíře v zápase uniklo za určenou hranici, byl poražen lovec, zvíře se stalo vítězem a nesmělo se již dále pronásledovat. Duel s medvědem nebýval jednoznačný ani s mohutným oštěpem a loveckou slavnost někdy ukončil neméně slavný pohřeb. Občas život lovce ukončila mžikem i špatná muška.

4. Drobný džbánek (viz 1/2), hračka (?), kaolinit (Hrádek, 1300–1350)

6. Zakuřovaná konvice s vleštovaným vzorem kapradiny (Šumperk, 19. stol.)

Představiteli šedé kaolinitické keramiky jsou drobný zakuřovaný džbánček s dokonalým kovovým leskem (obr. 1/3), elegantní trojnožka (obr. 1/8) a zlomky šedých džbánů ze 14.–15. století, jež se vyskytují i později.

Obdobná hrnčina z pozdějších staletí patřila k tzv. „krásné hrnčině pro chudé“, různým nádobám včetně konvic (obr. 6) i mis s vleštěnými oblázky na výdutích. Ještě v 19. a počátkem 20. století je dodávali na trh zruční šumperští hrnčíři.

Mgr. Jiří Karel

(Karel J. *Vzácná skupina gotické keramiky v rýmařovských nálezech. StM, 3. Olomouc, 1996; Novák, J. – Karel, J. K otázkám suroviny pro výrobu raně středověké keramiky. IZ, ČsSA při ČSAV. Příbor, 1983; Tiž. Středověké keramické zvonky v rýmařovských nálezech. IZ, ČsSA. Příbor, 1985; Goš, V. – Karel, J. – Novák, J. Počátky osídlení Rýmařova. PA, LXXVI, AÚ ČSAV. Praha, 1985; Král, J. Keramické zvonky ze středověkých nálezů. AR. Praha, 1975; Karel, J. Rýmařov – Burgetův statek, nálezová zpráva za rok 1990. Rýmařov, 1991; Dvořák, J. – Kettner, J. – Paulík, J. – Roth, Z. Geologická mapa ČSSR M-33-XXIV, Olomouc, KRÚ. Praha, 1963.)*

5. Keramický zvonček (viz 1/4, Hrádek, 1300–1350)

Z místních pověstí

Čarodějnice z Tylova Lidová pověst z roku 1670 od Karla Riedela

Kolem roku 1670 žila v Tylově Agata Haubfleischová, chudá vdova, které místní říkali jednoduše „Hedgača“. Obývala starý chatrný domek a peníze na nuzné živobytí si vydělávala jako nádenice u sedláků. Na jaře sbírala na loukách léčivé byliny k přípravě mastí a lektvarů.

Nemocní k ní přicházeli z blízka i daleka a mnohým svým léčitelstvím pomohla. V té době se však dařilo pověrám, a tak není divu, že brzy získala špatnou pověst nebezpečné čarodějnice. Byla předvolána k soudu v Ryžovišti a Sovinci, ale nebylo možné jí prokázat, že udělala něco špatného, a proto ji nechali jít.

Avšak nevráživost ze strany místních obyvatel sílila, a tak se nakonec uchýlila ke své sestře do výminku domu č. 63 v Lomnici. V okolí tehdy kolovalo mnoho podivných vyprávění o jejím čarodějnictví. Lidé byli tenkrát tak pošetilí a důvěřiví, že všem těm strašidelným příběhům věřili. Majitel tylovského mlýna dal k soudu v Sovinci několikrát udání, že jej a jeho manželku mučí „hexenšus“ a že jim jej zlomyslně způsobila „Hedgača“. Opak byl ale pravdou. Poslala mlynáři a jeho ženě vonné masti, aby jim ulevily od bolesti. Oba se zanedlouho uzdravili.

Navzdory tomu obyvatelé Tylova začali vymýšlet proti vdově stále nová obvinění a každým dnem rostl strach z jejích činů. Náhoda tomu chtěla, že v té době několik lidí onemocnělo zhoubnými vředy

a trpělo silnými bolestmi. Samozřejmě je očarovala „Hedgača“ a ta, přestože byla zcela nevinná, musela snášet hrubé ústrky. Mnohokrát jí hrozilo, že ji pomstychtivý dav z nenávisti zabije. Jen díky své duchapřítomnosti a několika dobrým přátelům se dokázala včas zachránit.

Jednoho zamračeného, deštivého listopadového večera zahlédli obyvatelé sousedních domů, jak v domku domnělé čarodějnice vzplnulo oslepující světlo. Ozval se nářek a kvílení. Lidé se pokřičovali a křičeli: „Dábel navštívil tu zlou čarodějnici a bere si její hříšnou duši do pekla!“ Následujícího rána byly všechny dveře otevřené, skříně a truhly násilím vylomené. Uprostřed podlahy ležela vdova, studená a ztuhlá, s tváří zkřivenou hrůzou.

Na příkaz hejtmana hradu Sovince byla pohřbena v lese. Na hranici mezi Lomnicí, Tylovem a Roudnem vykopali hluboký hrob, čarodějnici uložili k odpočinku a zasypali nehašeným vápnem.

Okolí toho místa je od té doby velmi bažinaté a lesní půda se zvedá a klesá jako na pružině. Většina kolemjdoucích to pochybné místo obchází. Ještě dnes se mu lidově přezdívá „Čarodějnická bažina“.

(Zdroj: *Römerstädter Ländchen* 8/1922, s. 61–62, 64, archiv Městského muzea Rýmařov, přeložil Otto Spitzer, redakce Zdenka Příkrylová Nesetová.)

Jezdcův močál a obraz Panny Marie

A. Hönigschmidt (Janušov)

Napravo od cesty, která vede z Růžové do Nové Vsi a Moravice, se rozkládaly velké bažinaté louky. Voda je nyní z větší části odváděna příkopy, ale jednomu místu se lidé dodnes vyhýbají. Tím je takzvaný Jezdcův močál. Staří lidé vyprávějí, že se tam před mnoha lety utopil jezdec i s koněm. Někdy za noci byly na bažině vidět modravé plameny, bludičky, které daly pověřivým lidem záminku k vymýšlení různých strašidelných příběhů. Zbožné ruce pak na smrk u cesty po-

blíž bažiny pověsily obrázek Panny Marie. Byl namalován na plechu a mohl tam viset mnoho let; dokud jej sníl a déšť nesmyl a neuvolnil, takže pak klapal ve větru.

Za mlhavého podzimního večera kráčel loukami z Janušova do Nové Vsi muž. Navzdory tomu, že cestu dobře znal, sešel v mlze z úzké pěšiny a nemohl najít správný směr. Hodiny bloudil a volal o pomoc, ale nikdo ho neslyšel. Když se ocitl až po kolena v ledově studené

bažině a ztratil v ní boty, opustila ho síla i odvaha. Věřil, že nastala jeho poslední hodinka. Chvilí se ve strachu ze smrti modlil, když tu se zvedl vítr a on uslyšel někde poblíž klapání obrazu. Teď už věděl, kterým směrem se má dát. S obnovenou silou se prodral z bažiny a brzy stál na suché cestě pod smrkem. O několik dní později obraz Panny Marie zářil novými barvami. Muž jej z vděčnosti nechal obnovit a znovu pověsit, aby mohl dávat znamení zbloudilým.

Zas uběhly roky, obraz byl už silně poškozený rzí, když tudy šel horník z Nové Vsi, který byl u lékaře v Rýmařově. Již měsíce trpěl kvůli zranění nohy a nemohl vydělavat. Bolest se během dlouhé cesty ještě zhoršila. Na pokraji sil klesl pod obraz Panny Marie, uvolnil obvaz a otřel si hnis z rány trsem trávy. Pak ránu znovu obvázal, pomodlil

se ke Královně nebes, aby mu vyprosila brzké uzdravení, a vydal se domů. Bolesti začaly brzy ustupovat. O 14 dní později horník z vděku za rychlé uzdravení nohy připevnil na místo starého nový obrázek. O několik let později zapálil prostoduchý pasák krav pod tím smrkem oheň. Strom ohořel a polámala jej zimní vichřice. Strom i s obrázkem odnesli do domu v Růžové, kde zůstal. Tehdejší majitel Müllerbergu pak nechal pověsit o něco výše nový obrázek z poutního kostela Panny Marie Pomocné u Zlatých Hor, který je tam dodnes.

(Zdroj: *Römerstädter Ländchen* 1/1923, s. 7, 1/1922, s. 8, archiv Městského muzea Rýmařov, přeložil Otto Spitzer, redakce Zdenka Příkrylová Nesetová.)

Zajímavosti z přírody

Vyprávění o stromech 15. Borovice – *Pinus*

Z celé dlouhé řady borovic rozšířených téměř po celém světě (asi 110–120 druhů) jsou v ČR domácí pouze tři druhy. B. lesní (*P. silvestris*) je všeobecně dobře známý strom a současně je to také jedna z nejrozšířenějších dřevin na severní polokouli. Její výskyt je však nerovnoměrný: zatímco od střední Evropy a Skandinávie přes celou Sibiř až po Kamčatku je její areál souvislý, na ostatním území Evropy má lokality izolované. Původní rozšíření tohoto druhu v našich zemích včetně Slovenska bylo mnohem menší než její kultura v nedávné minulosti, neboť byla na mnoha místech uměle vysazována se stejnou mánií, jako tomu bylo u smrku. Dříve (před několika tisíci lety) borovice lesní však pro svou světloplnost nemohla konkurovat širším dřevinám, které snášejí stín, a proto byla postupně vytlačena na extrémní stanoviště, jako jsou rašelinné půdy (Třeboňská pánev) nebo naopak suché písky (Záhorská nížina na Slovensku), vápencové a pískovcové skály či balvanité sutě, prostě všude tam, kde byly stanovištní podmínky ostatním dřevinám nepříznivé. Na některých místech se tak borovice lesní uchovala jako preboreální relikv. V Jeseníkách jsou taková místa v přírodní rezervaci (PR) Borek u Domašova, v PR Suchý vrch poblíž Vrbna a na Zámeckém vrchu poblíž Rejvízu. Díky své přizpůsobivosti, nenáročnosti na půdu a odolnosti vůči mrazu i horku mohla tato borovice u nás přežít.

Asi nikdo z nás neviděl, že by borovice lesní, zvaná sosna, byla velmi

vysoká. Je proto překvapením, když se z atlasů dovidáme, že může dorůst do 40 m výše, či dokonce až k 50 m. Zpravidla ji známe vysokou přibližně 15–25 m. Ale budeme tomu spíše věřit, protože pravděpodobně byl tak vysoký strom někde nalezen. Tak jako tak je sosna imponantní strom svým výzorem (habitem), rozložením větví i rezavě červenou barvou kmene a větví (rozpoznávací znak). Tvar koruny je proměnlivý, což je nejspíš dáno stanovištními podmínkami, možná i stářím stromu, který se může dožít až 600 let! Kromě lesnického významu má borovice i význam estetický a bývá vysazována do parků a městské zeleně. Také v Rýmařově několik sosen najdete.

Stejně jako borovice lesní je dobře známá i borovice horská, zvaná kleč nebo též kosodřevina (*P. mugo*). Je to natolik typická dřevina charakterizující subalpínský vegetační stupeň, že se mu často říká klečové pásmo. Kleč v něm vytváří souvislé, husté a neprostupné porosty. Toto pásmo zaujímá různé nadmořské výšky, a to a) dle typu pohoří, b) dle polohy pohoří vzhledem k severní šířce. V našich podmínkách je to mezi 1250–1450 m (Krkonoše), v Karpatech mezi 1350–1850 m. Jen místy kleč sestupuje pod hranici lesa, například na suti nebo rašelínách. V ČR je původním domovem kleče jen Šumava (pouze vrcholy), Jizerské hory a Krkonoše. Nutno podotknout, že subalpínský stupeň je v ČR vyvinut pouze ve vysokých Sudetech, tj. v Krkonoších a v Hrubém Jeseníku.

Evoluce vybavila tuto borovici neobyčejně pružnými větvemi, které nezlomí ani sebesilnější vítr, sníh nebo námraza a nejspíš ani člověk. Pod vrstvou sněhu se tisknou k zemi, jinak jsou její větve vystoupané, a to do výšky asi 3–3,5 m. Kleče tvoří zapojené porosty a tím na přirozených stanovištích zabraňují erozi půdy. Přes tuto dobrou vlastnost však byla výsadba kleče na Kralickém Sněžníku, v Hrubém Jeseníku a v Moravskoslezských Beskydech ekologicky nevhodná. Kromě Hercynské oblasti a Karpat má kleč přirozený výskyt ještě v Pyrenejích, Alpách a v horách Balkánského poloostrova. Využívá se také při tvorbě zeleně ve městech (Rýmařov). Tento druh borovice se může dožít 200–300 let.

V Karpatech, Alpách a zejména na Sibiři roste ještě jedna horská borovice – limba (*P. cembra*). Dorůstá kolem 20 m a na Slovensku se vyskytuje ve výškách zhruba od 1000 do 1800 m, což ji činí výškovým rekordmanem mezi stromy. Je nesmírně otužilá a dožívá se až 1000 let!

Pakliže borovici lesní a borovici kleč zná skoro každý, nedá se to už říci o borovici bažinné, zvané blatka (*P. uncinata*). Je to zcela specifický druh některých rašelinných společenstev, v ČR pouze v jižních a západních Čechách, ve Žďárských vrších a v Jeseníkách na Rejvízu. Jinde v Evropě roste v Německu a Rakousku, dle staršího zdroje ještě na Slovensku, v Pyrenejích a Španělsku. Na rozdíl od keřovitě kleče je blatka jednodmenný strom o výšce 10–15 m, je však

Borovice těžká na Divadelní ulici.

(či byla) považována za formu kleče, s níž se snadno kříží a s níž má také naprosto shodné jehlice. Některými botaniky je (nebo byla) proto určována za přirozenou odrůdu kleče (*P. mugo* var. *rostrata*). Nověji je uváděna i pod jinými názvy: *P. uncinata* ssp. *uliginosa*, *P. mugo* ssp. *uncinata*, *P. rotundata*.

Mohutná borovice vejmutovka v zámeckém parku v Janovicích.

Během 18. a 19. století byly do Evropy introdukovány mnohé druhy borovic i z jiných zemí či kontinentů. Byly uplatněny v botanických zahradách a arboretech, v městské zeleni a některé druhy pokusně i v lesnictví, což se však nesešlo s valným úspěchem. Nejznámější z těchto borovic je vejmutovka (*P. strobus*) původem ze Severní Ameriky, v Evropě od r. 1705. Dorůstá do 30 m, jen zřídka více, a má měkké jehlice dlouhé kolem 10 cm ve svazečcích po pěti (rozpoznávací znak). Šišky jsou prohnuté, asi 15 cm dlouhé. V Rýmařově a okolí se s vejmutovkou setkáte. Největší z nich najdete v zámeckém parku v Janovicích, obvod jejího kmene činí 420 cm! V Rýmařově je vejmutovka v parku pod budovou bývalé Jednoty, v areálu nemocnice, v blízkosti tělocvičny gymnázia a u Bezručovy ulice (mezi ul. 8. května a silnicí č. 11).

Dalším druhem je borovice černá (*P. nigra*) původem ze Středomoří, do kultury zavedená r. 1759. V našem lesnictví byla uplatněna coby

průkopnická dřevina, zejména na strmých svazích teplejších oblastí. Je poměrně častá v městské zeleni a také v Rýmařově ji máme na mnohých místech. V minulosti odborníci rozlišili několik geografických poddruhů této dřeviny, ovšem s protichůdnými názory. Znaky pro rozpoznání jsou totiž nepatrné, a tak se jednotlivé odrůdy dají určit jen velmi obtížně. Pro laika v podstatě nemají význam, můžeme si však tyto poddruhy uvést: jsou to borovice černá rakouská (*P. nigra* ssp. *austriaca*), pyrenejská (*P. n. salzmannii*), korsická (*l. laticio*), krymská (*p. pallasiana*) a dalmatská (*d. dalmatica*). Posledně jmenovanou znají návštěvníci Chorvatska, pokud zavítali například do pohoří Biokovo nad Makarskou riviérou, kde roste ve výšce zhruba 400–900 m (les), v menším množství i výše. Na pobřeží v letoviscích do 300–400 m se pak ponejvíce setkávají s borovicí halabskou (*P. halepensis*), která se dobře pozná podle až kulovitě rozložené koruny se světlezelenými jehlicemi.

Relativní vzácností, kterou v Rýmařově máme, je borovice těžká (*Pinus ponderosa*), jejíž dva exempláře najdete na Divadelní ulici u křižovatky s ulicí Julia Sedláka. Je nápadná dlouhými jehlicemi (přes 20 cm!), které vyrůstají ve svazečcích po třech. Šišky mají na krycích šupinách trny. Tento druh pochází ze západní části USA a do Evropy byl zaveden r. 1827.

Miloš Zatloukal

Foto: JS

(Literatura: Mráček, Zdeněk. *Les. Praha: Orbis, 1959; Pokorný, Jaromír – Fěr, František. Listnáče lesů a parků. Praha: SZN, 1964; Krüssmann, Gerd. Evropské dřeviny. Praha: SZN, 1978; Pagan, Josef – Randuška, Dušan. Atlas dřevin I., II. Bratislava: Obzor, 1987, 1988.)*

Řádková inzerce

Koňský hnůj zdarma za odvoz

Nabízíme zaležený koňský hnůj **zdarma** s vlastní nakládkou ve Stránském. Možnost dovést vozík za auto v blízkém okolí a s příspěvkem na dopravu. Kontakt **605 586 074**, nejlépe SMS.

Sport

Sportovní výzva nejen pro atlety

V čase, kdy mládeži chybí organizované sportování a soutěže, přichází Český atletický svaz se závodní motivací. Pod heslem „Makej, sdílej, soupeř!“ vytvořil ve spolupráci s atletickými kluby projekt Atletické výzvy 2021. Jde o celorepublikovou soutěž, v níž se převážně starší děti mohou poměřovat ve výzvách, které jsou naplánovány v jejich městě.

V Rýmařově je připraven sprint na 100 m v ulici Na Stráni nebo skákačí výzva ve Flemmichově zahradě a další. Vždy je nutné zvážít aktuální stav stanišť a možnosti pro zachování bezpečnosti. Jak na to? Na tomto odkazu: <https://bit.ly/3ucKGTS> je seznam výzev, pravidla a lokality, kde je možné závodit. Pak už jen zbývá vyzkoušet je a zapsat si své výsledky.

Český atletický svaz zároveň s touto výzvou vyhlásil i fotografickou soutěž. Pokud se chcete účastnit, stačí se na místě výzvy vyfotit, přidat #jsematlet, sdílet na sítích a poslat fotku na e-mail: sps@atletika.cz. Ve fotosoutěži bude oceněno 20 nejzajímavějších zaslaných fotografií.

Rýmařovský atletický klub navíc ocení nejlepšího závodníka, který se do výzvy zapojí. Vybere ho trenér klubu ATLETIKA Rýmařov. Soutěž potrvá do 15. března 2021.

Foto a text: JS

Zdroj: Český atletický svaz

SPOUŠTÍME ATLETICKOU VÝZVU PRO ŽACTVO!

TRÉNUJ! ZÁVOJ! FOŤ SE! VYHRAJ!

f Instagram
#jsematlet!

POWERED BY DŘEVSU ŠUMPEŘSKÁ SPORTOVNÍ

"Cílová čára je pouze začátek úplně nového závodu"

MISTROVSTVÍ SKŘÍTKU

VIRTUÁLNÍ BĚŽKAŘSKÉ ZÁVODY NA 11 KM

Součástí je i závod dětí na 2,7 km

02. ÚNORA 2021 • 28. ÚNORA 2021

AREÁL SKŘÍTEK

Více info na www.sumperksportovni.cz

SPARASE Olomoucký kraj

ČLANTA SKŘÍTEK

KLUB SKŘÍTEK

Z kapsáře tety Květy

Stáří zle se tváří

A nebudu stárnout. Zavřu dveře, zamкну, zabezpečím vchody. Neúspěch. Občas si tak trochu zastárnu, budu lehce sbírat vrásky. Stejně stáří přijde, oknem, zadními vrátky a pak, človíčku, dělej, co chceš, buď přesvědčen, že tebe se to netýká, ale řekni kolenům, že nemají bolet. Co dělat?

Taky nemusím stihnout dnes to, co můžu udělat zítra. Každý den si najdu nějakou radost, usměju se. Budu vstávat v pohodě, když se ráno ubezpečím, že žiju, smontuju se, promažu, zkontroluju pavo, olej, pneumatiky, světla, brzdy, baterku a hned je dopoledne pryč. Ale vyjedu! Když něco nevyřeším, musím to vydržet. Skvěle mi jde tloustnutí a přitom vím, že tloušťka zkracuje život praseti i člověku.

Stáří? Život? To je artróza, nemocné srdce, oči, zuby, žlučník, žíly, všechno mě bolí, co nebolí, nefunguje. Cítím se jako po flámu, přitom jsem nikde nebyla. Zhasínám světlo kvůli šetření, a ne kvůli romantice. Sednu si do houpací židle, a nerozhoupu ji. Jsem udychnaná při telefonování a když hraju karty. Nezájímá mě, kam odchází můj domácí pán, ale kolik utratí, to sleduju.

Znám odpověď na všechny otázky – a nikdo se mě neptá. Chodím na minivycházky, setkávám se s pohodáři. Víím, že už nemůžu umřít předčasně. Nedožiju se věku mořské želvy. Nebudu se trápit tím, co bylo, stejně nic nezměním. A co bude? Vyřeším, až to přijde. Nebudu stará, a ještě k tomu protivná. Dnešek! To je teď důležité, napnu síly k současným dnům. Ať je konečně devadesátka!

Si

Vydavatel: Město Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 100, <http://www.rymarov.cz>.

Periodický tisk územního samosprávného celku.

Uzávěrka dne: 17. 2. 2021 Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Redakce: Jana Strnadlová. Redakční rada: Ing. Lenka Vavříčková, Mgr. Zdenka Přikrylová, Mgr. Vladimír Stanzel, Marcela Pavlová, Ladislav Žilka. Adresa redakce: náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 164, mobil: 732 102 489, e-mail: rymarovsky.horizont@rymarov.cz. Vyšlo dne: **26. 2. 2021**. Příští číslo 03/2021 vyjde **26. 3. 2021**. Příspěvky zasílejte do středy **17. 3. 2021**. Grafická úprava novin: Tiskárna APRO TISK, s. r. o., Lichnov 172, Lichnov 793 15, tel./fax: 554 230 027, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017, ISSN 1214-4517. Cena: 15 Kč.

NABÍDKA SLUŽEB MECHANIZAČNÍHO STŘEDISKA ul. Hutní 269/7, 793 42 Janovice

- Prodej a rozvoz kvalitních pohonných hmot s možností platby kartou nebo čipem
- Výdejní stojany na naftu se zvýšeným čerpacím výkonem pro nákladní vozidla a stroje

- Servis osobních vozidel, autodiagnostika
- Pneuservis osobních i nákladních vozidel, a pracovních strojů (nově zrekonstruováno)
- Prodej olejů a maziv, AD Blue – močoviny
- Myčka s horkou vodou a možností zvednutí vozidla až do 12 t

Kontakt: Šarman Slavomír
tel.: 554 283 032, 602 752 138
e-mail: dilny@katr.cz

Otevírací doba v jiné termíny pro smluvní partnery dle dohody.

Provozní doba
servisu a pneuservisu:
Po - Pá 06.00 - 14.00

Provozní doba
čerpací stanice:
Po - Pá 04.00 - 22.00
So - Ne 07.00 - 19.00

Provozní doba obsluhy
čerpací stanice
pro platbu v hotovosti:
Po - Pá 06.00 - 14.00

NOVĚ ZREKONSTRUOVANÁ DÍLNA
PNEUSERVISU PRO VOZIDLA I STROJE

ČERPAČÍ STANICE SE SAMOOBSLUŽNÝM
PLATEBNÍM TERMINÁLEM

SERVIS LESNÍ A ZAHRADNÍ TECHNIKY

- Odborný záruční i pozáruční servis
- Prodej náhradních dílů a doplňků ke strojům

PŮJČOVNA STROJŮ

- Pila
- Půdní vrtáky
- Plotostřihy
- Drtiče na větve

Kontakt: servisní technik
tel.: 702 124 696

Provozní doba servisu
lesní a zahradní techniky
a půjčovny strojů:
Po - Pá 06.00 - 14.00

OREGON

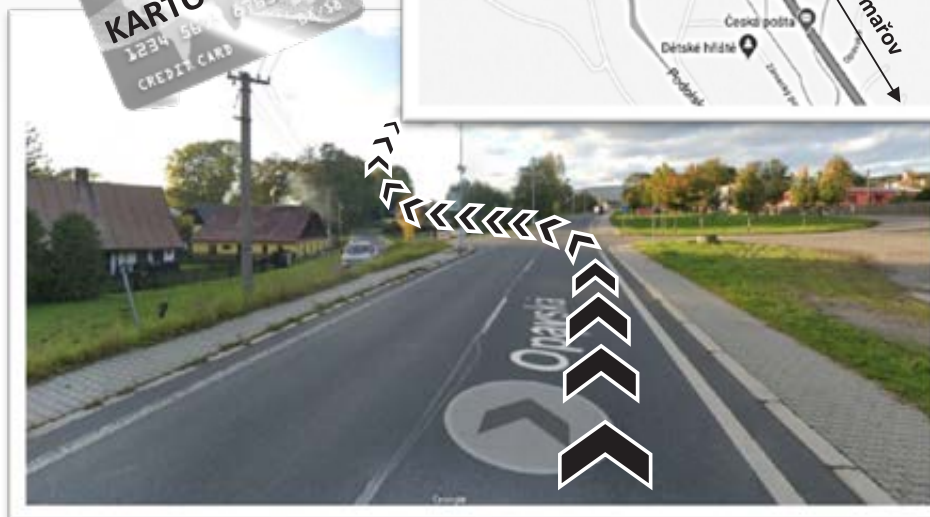
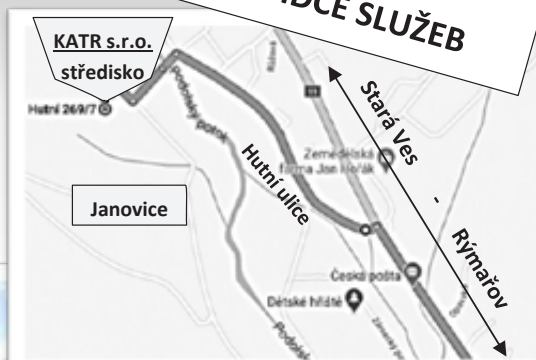
ECHO

v-garden

HECHT
made for garden

NOVINKY
V NABÍDCE SLUŽEB

Jiří Karel
Rýmařov
v dějinách

Rýmařov se může chlubit jen málo osobnostmi, jako je pedagog, muzejník a historik **Mgr. Jiří Karel**. Jeho věhlas přesahuje i hranice republiky a jeho celoživotní badatelské dílo se nyní završuje rozsáhlou monografií zaměřenou na historii města nazvanou **Rýmařov v dějinách**.

1000 stran textu s bohatým obrazovým materiálem poskytuje hluboký a fundovaný vhled do minulosti a stane se jistě cenným přírůstkem do knihovny každého člověka, který má k Rýmařovu vztah. Kniha vyjde v dubnu 2021, k prodeji bude v **Informačním centru Rýmařov**.

Přivýdělek se vždycky hodí

- ✓ Zajímavá odměna
- ✓ Flexibilní pracovní doba
- ✓ Žádné dojíždění
- ✓ Spolupráce na hlavní nebo vedlejší činnosti

Co vás čeká?

- ✓ Oslovování nových zákazníků
- ✓ Spolupráce s těmi stávajícími
- ✓ Poskytování půjček
- ✓ Výběry splátek

Provident
Spolu se domluvíme

Zjistěte více na kariera.provident.cz
a na telefonu **844 744 644**

ZŠ RÝMAŘOV

Školní soutěž v malování pomocí GPS

- DEJTE VAŠIM PROCHÁZKÁM NOVÝ ROZMĚR A PROMĚNTE JE V UMĚNÍ.
- ZAZNAMENJTE VAŠI TRÁSU POMOCÍ GPS ČI JAKÉKOLI SPORTOVNÍ APLIKACE VE VAŠEM TELEFONU A VYTVOŘTE NA MAPĚ SKUTEČNÉ UMĚLECKÉ DÍLO. MŮŽETE TAKÉ VYTVOŘIT NAPŘ. POZDRAV, MOTTO AJ.
- ZASLANÉ OBRÁZKY BUDOU ZVEŘEJNĚNY NA FB STRÁNKÁCH ŠKOLY, Z NICHŽ BUDOU NÁSLEDNĚ VYBRÁNY TY NEJPOVEDĚNĚJŠÍ.
- VÝTVORY MŮŽETE POSÍLAT DO 31.3. P. UČ. HOFEROVI NA JEHO EMAIL. PAN UČITEL VAM TAKÉ RÁD ZODPOVÍ PŘÍPADNÉ DOTAZY. VZHŮRU DO TERÉNU!

Lékárna Avion

Rýmařov, Nám. Míru 3

Vaše rodinná lékárna

SE ZÁKAZNICKOU KARTOU ZÍSKÁVÁTE:

SLEVA až 100 Kč
Z DOPLATKU NA LÉKY*

A PŘI NÁKUPU VYBRANÉHO SORTIMENTU
VOLNÉHO PRODEJE NAD 500 Kč

* Sleva z doplatku je poskytována ve formě neuplatnění maximální obchodní přírůžky a vztahuje se na léky hrazené z prostředků veřejného zdravotního pojištění

- ✓ U nás dostanete to co máte předepsáno (nezaměňujeme)
- ✓ 20% sleva na antikoncepci
- ✓ Věrnostní bodový systém
- ✓ Dovoz inkontinenčních pomůcek na území Rýmařovska zdarma
- ✓ Inzulíny bez doplatku

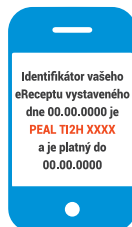

NOVÁ SLUŽBA PRO VÁS!

Rezervační systém eReceptů!

Rezervační systém
eReceptů na telefonním čísle
725 717 765 nebo e-mailu
avion@lekarnauhradeb.cz

Pro více informací
volejte: **725 717 765**

Krok 1:

Přešlete nám z Vašeho mobilu Váš **eRecept** formou **SMS** na telefonní číslo **725 717 765** nebo **e-mailem** na **avion@lekarnauhradeb.cz**

Vzor Vaší SMS / Váš mobil

Krok 2:

Léky Vám připravíme v lékárně a budeme Vás informovat o termínu vyzvednutí na Váš mobil.

Vzor SMS lékárny / mobil lékárny

AKČNÍ PRODUKTY

Moje lékárna Vitamin D3 2000 IU 60+20 tablet

Vitamin D přispívá k normální funkci imunitního systému, svalů, kostí a zubů. Doplněk stravy.

Běžná cena

~~199 Kč~~

Akční cena

169 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

NEJEZDĚTE DO BRUNTÁLU! ŠETŘÍME VÁM PENÍZE A ČAS

Lékárna Avion, Rýmařov

Nám. Míru 216/3, Rýmařov
Tel.: 554 219 823
E-mail: avion@lekarnauhradeb.cz

www.lekarna-avion.cz

OTEVÍRACÍ DOBA:

Po – Pá 8.00 – 12.00 12.30 – 17.00
So ZAVŘENO
Ne ZAVŘENO

facebook.com/Lékárna Avion